

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**NEYZEN EMİN (DEDE) EFENDİ HAYATI SAN'ATI
ESERLERİ VE MÛSİKÎMİZDEKİ ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BÜLEND ÇEVİKSEVER

**GÜZEL SANATLAR ANASANAT DALI
MÛSİKÎ SANAT DALI
TÜRK SANAT MÜZİĞİ ALANI**

**T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ**

OCAK 1995

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ * SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**NEYZEN EMİN (DEDE) EFENDİ HAYATI SAN'ATI
ESERLERİ VE MUSİKİMİZDEKİ ETKİLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

43857

BÜLEND ÇEVİKSEVER

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 16.Ocak.1995
Tezin Savunulduğu Tarih : 03.Şubat.1995

Tez Danışmanı :
Diğer Jüri Üyeleri:

Prof.Dr.Alaeddin YAVAŞCA
Prof.Dr. Selahaddin İÇLİ
Doç. Cahit ATASOY

OCAK 1995

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	III
Kısaltmalar.....	V
Özet.....	VI
Summary.....	VII
BÖLÜM I. GİRİŞ.....	I
1.1. Hayatı.....	1
BÖLÜM II. MÛSİKÎSİNASLIĞI.....	4
2.1. Bestekârlığı.....	4
2.2. Nota Yazma Faaliyeti.....	11
2.2.1. Neyzenliği ve Öğrencileri.....	12
2.2.2. Bazı Hatıralar.....	14
2.3. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Huzur" adlı romanında Neyzen Emin Efendi.....	22
BÖLÜM III. HATTATLIĞI.....	33
3.1 Hattatlığı.....	33
SONUÇ ve ÖNERİLER.....	35
KAYNAKLAR.....	37
A) Basılı Eserler.....	37
B) Yazma Belgeler.....	38
EKLER.....	40
Ek.A. Neyzen Emin (Dede) Efendi'nin Eserlerine ait Hamparsum nota örnekleri.....	40
Ek. B. Hat Örnekleri.....	65
Ek.C. Mektuplar ve Latin Alfabetine çevirileri.....	69
Ek.D. Fotoğraflar.....	80
ÖZGEÇMİŞ.....	88

ÖNSÖZ

Mûsikîmizde herbiri ayrı değerde olan birçok besteci ve müzisyenler yetişmiştir. Mûsikîmizin bugün varlığını sürdürebilmesi bu kıymetli bestekarların, müzisyenlerin eserleriyle, emekleriyle gerçekleşmiştir. Bu bestekarların çoğu hakkında az veya çok bilgi müzik kütüphanelerinde, arşivlerde mevcuttur. Ne varki doğumundan ölümüne kadar gerek icracılığıyla gerekse bestekarlığıyla bu vadiye san'atkarlığını hissettirmiş mütevazî bir hayattan sonra dünyadan ayrılmış, kendisi ve eserleri hakkında çok az bilgi sahibi olduğumuz bestekarlarımızın sayısı pek de az sayılmaz. İşte bu konuya örnek olarak Neyzen Emin Efendi'yi söyleyebiliriz.

Ahmet Hamdi Tanpınar, Emin Dede'yi şu kelimelerle anlatıyor: "*Emin Dede bir medeniyetin en yüksek cihaz olarak kendisini seçtiği insanlardandı. İşte o budur, bütün mazi hazinelerinin son bekçisi kafası altı asrın altın uğultulu kovancı olan ve nefesinde bir medeniyet taşıyan insan budur...*

Emin Dede, maddesinde ve medeniyetinde gizli bir adamdı. Hatta aramızdan elayak çekmiş bir alemin son ışıklarını muhafaza ettiğini, bir nevi zengin hazinedarı olduğunu dahi göstermiyordu."

Ben bu büyük san'atkarı yaklaşık onüç yıl önce Gaziantep'te gördüğüm bir fotoğrafı ve ardından dinlediğim Beyatî Peşrevî ile tanıdım. Hakkında şimdiye kadar hiçbir çalışma yapılmamış olması beni daha da çok heyecanlandırdı. Çalışmalarım esnasında Emin Efendi'nin özellikle eserleri hakkında gerekli dökümanların hep özel arşivlerde mevcut olduğundan, bu dökümanları bir araya getirmekte çok zorluk çektim. San'atçının gerek müzisyenliği, gerekse hattatlığı dikkate şayandı. Her iki vadiye de nispeten az eserler vermiş olan Emin Efendi, bıraktığı bu eserleriyle dünya durdukça yaşamayı başaran bir san'atçı olarak kendisine has üslûp ve tavrıyla mûsikîmizin bestecileri arasında yerini almıştır.

Eserlerini günümüzde zevkle seslendirdiğimiz Emin Efendi'nin hayatı, san'atı ve eserlerini yüksek lisans tezi olarak hazırlamamdaki amaç, Türk mûsikîsine gönül vermiş, araştırmayı seven, meraklı araştırmacı arkadaşlarıma bir ışık tutabilmek ve bir nebze faydalı olabilmektir. Bu amaçla, özellikle kütüphane araştırmasında arkadaşlarımin her zaman karşılaşamayacağı Emin Efendi hakkındaki bilgileri tezimde toplamış bulunuyorum.

Bu çalışmamın hazırlanmasında gerek mûsikî bilgilerini, gerekse tecrübelerini benden esirgemeyen ve bu heyecanı benimle birlikte hisseden tez danışmanım Prof.Dr. Alaeddin Yavaşca hocama, Haydar Sanal Beyefendi'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu çalışmanın ortaya çıkmasında özel arşivini açarak bana yardımı ve bilgiyi esirgemeyen Muhterem Hocamız Niyazi Sayın'a, Orhan Nasuhioğlu'na, ilk müzik derslerini aldığım kıymetli hocam S. Yılmaz Kale'ye, Sayın Mesut Parker'e, Sayın Mehmet Dalbudak'a teşekkürü bir borç bilirim.

Bülend ÇEVİKSEVER

Ocak 1995

Acıbadem- İSTANBUL

KISALTMALAR

ED	Emin Dede (Halil Can'ın Makalesi)
EY 50 Yıllık Türk Mus.	Emin Yazıcı
EY Ans. Makalesi	Emin Yazıcı TMA Maddesi
EYN Halil Can	Eczacı Yarbay Neyzen Halil Can
H Dikmen - Dalbudak	Hamparsum Notaları
H Yazıcı	Hamparsum Notası Küll. Divan Edebiyatı Müzesi
H Yazıcı - Kılıçkale	Hamparsum notası (Taksimler v.b.)
H Yazıcı - Sayın	Hamparsum notaları (Muht. eserler)
H Yazıcı - Sayın	Hamparsum notası (Taksimler v.b.)
HC Özel Sayısı	Halil Can Özel Sayısı
HS	Hoş Sada
Huzur	Roman
İKH	İki Kardeş Hattatımız (Makale)
KİH	Kardeş İki Hattatımız
M 1942	Mektup (Dr. Emin Kılıçkale'ye)
M 27.02.1942	Mektup (Bir Zat'a)
M 28 Recep h. 1340	Mektup (Ahmet Remzi Dede'den, aymakam Abdurrahman Bey'e)
NEE	Neyzen Emin Ef. (Yazıcı) Türk Mûsikîsi Tarihi Kitabından
NHD	Neyzen Halil Dikmen (Makale)
THSS	Türk Hat San'atının Şaheserleri

**Neyzen Emin (Dede) Efendi'nin Hayatı, San'atı ,
Eserleri ve Mûsikîmizdeki Etkileri**

Bülend ÇEVİKSEVER

ÖZET: Bu çalışmada Neyzen Emin (Dede) Efendi hakkında detaylı bir araştırma yapılarak, henüz yarım yüzyıl önce yaşamdan ayrılmış olmasına rağmen ne yazıkki hakkında birkaç sayfalık ansiklopedik bilgi ve birkaç müzik eserinden başka bir şey bilinmeyen bu san'at dehasının Ahmet Hamdi Tanpınar'ın dediği gibi; *bütün mazi hazinelerinin son bekçisi* Neyzen, Hattat ve Bestekâr olan san'atçı hakkında araştırmalar bu çalışmada toplandı.

Görünürde her üç vadide az eser vermiş olarak bilinen san'atçının mûsikîmize olan etkisinin ne derece önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

NEYZEN EMİN (DEDE) EFENDİ

His Life, Art, Works and Influences in the Music

By Bülend Çeviksever

SUMMARY :

HIS LIFE

Neyzen, Hattat, Hacı Mehmet Emin (Yazıcı) Efendi: He was born in 1883 in Istanbul at Tophane region, Türkgücü district, Defterdar Slope at home number 48. His grandfather Ömer Efendi was contractor of Galata Bridge and father Hafız Eyüp Sabri Efendi was preacher of Hırka-i Saadet Mosque. He attended Tophane Elementary School and Sirkeci Secondary School respectively. During his attendance to secondary school he was trained by Çukurcumalı Kadri Efendi at calligraphy. Later he attended and educated from Istanbul Preparatory School. Also he attended School of Law for two years. During his education at Süleymaniye Holy Mosque by Tophaneli Kazaskeri Haşim efendi, he also was appointed as the pupil to chief secretary of Post and Telegram Ministry with a salary of 30 guruche in 1902, and during reorganization upon formation of constitutional government he was raised to secretary position with a salary of 600 guruche. When World War I declared, he was appointed as the calligrapher at General Staff, Topographical Printing Office. He started to music courses by Hafız Haşim Efendi who was Nusretiye Camii Caretaker. He was taught to play ney. Later he was accustomed to write down the music of work on western music, music notation using certain letters invented by Hamparsum and musical theories. He wrote the musical notations of a repertory taught in person by many masters and writers. Upon death of Neyzen Chief Hakkı Dede at Kulekapı Mevlevihane (recently Museum of Classical School of Poetry) he was appointed as the Chief Neyzen (Neyplayer) and continued his position until the lodges were (1925) closed. During recitation days at other Mevlevi lodges (i.e. Üsküdar Mevlevi Lodge) he was requested to be present. He is then also known as "Dede". Upon "surname rule" was effected he was given "Calligrapher" surname. His nickname of "Dede" was not natural but imaginary. It was because although he did not novitiate, he was appointed as the Chief Neyzen of Galata Mevlevi Lodge. On the other hand, he taught ney playing at Dar'ül Elhanda. Upon completion of National Independence War he worked at Department of Topography of General Staff in Ankara for a while. He then retired and moved to Istanbul. He was accepted as the master of ney players. He taught outstanding ney players including Halil

Dikmen, Hal Can, Süleyman Erguner, Dr. Emin Kılıçkale (from Gaziantep), Hakkı Süha Gezgin, Bahriyeli İbrahim Bey, Cafer Bey, Sucu Hasan Dede, Hakim Hicabi Fıratlı, Semazen Ahmet Bican Dede, Mesut Paker. Upon death of his brother, calligrapher Ömer Vasfi Efendi in 1928 he married relatively on a late age according to his brother's testament. However, we know that he lived in his late ages as a single.

His some compositions are still available: 10 peshrev (usually of four parts, used with long rhythmic patters and played at the beginning of a classical performance), 10 instrumental form in four movements, 119 instrumental improvisation in notation form, 7 songs (et.al. Y. Öztuna T.M.A. Chapter 2, pp.383). 10 peshrev, 2 instrumental form in four movements, 18 vocal refrains (in a rhythmic pattern with six beats), 81 instrumental improvisation, mainly written in Hamparsum letters. Upon a paralysis in 1943 he was sick in bed and died in 1945, February 3, Saturday, at 12.30. He was then buried at Eyüp Sultan Merkez Efendi Cemetery next to his brother Hacı Ömer Efendi.

AS A MUSICIAN

AS A COMPOSER

It is possible to consider Emin Dede as a composer at a level of High Art Music in Sufi Music. His 8 peshrev all in devrikebir (a major rhythmic pattern of 28 beats with signature of 28/4) depends on Sufi Music form.

PESHREVS (in Sufi Music form)

- 1- Beyati Peshrev
- 2- Buselik Aşiran Peshrev (composed for Buselik Aşiran Ayin-i Şerif of Ahmet Avni Konuk)
- 3- Dilkeşide Peshrev (composed for Dilkeşide Ayin-i Şerif-i of Ahmet Avni Konuk)
- 4- Isfahan Peshrev
- 5- Rahatülervah Peshrev
- 6- Ruy-i Irak Peshrev (composed for Ruy-i Irak Ayin-i Şerif-i of ahmet Avni Konuk)
- 7- Suzidil Peshrev
- 8- Suznak Peshrev

Yılmaz Öztuna and Neyzen Halil Can consider Kürdilihicazkar Peshrev composed by Emin Yazıcı as in Devrikebir form. I have considered it in Devrikebir form until I transcribed the Kürdilihicazkar Peshrev from Hamparsum to the current form. Rahatülervah Peshrev of which the notation I acquired during my investigation has neither been considered by Öztuna nor Can in their listings.

9- Kürdilihicazkar Peshrev

AYIN-I ŞERİF

He for any reason whatsoever gave up in the half of first section to compose an Ayin-i Şerif in Müstear form as a myrical work in Sufi music. It is considerable that the adaptation to kudum devrikebir prosody especially in peshrevs. Tunes were adapted into the beats of form like an adaptation of a letter into an envelope. Master who gave

serious attention on rhythmic patterns also performed each specific type of each tune evidently in each progress of tunes.

YÜRÜK SEMAİ SAZ VOCAL REFRAINS

Yürük semai works of Neyzen Emin Dede to be considered as saz works are quite short pieces and reflecting saz vocal refrains representing tune progress. These pieces which were not found in Öztuna and Halil Can repertory, were collected by Neyzen Niyazi Sayın from Neyzen Halil Can in Hamparsum notation, and I have photocopied the same upon approval of Niyazi Sayın. I am in receipt of photocopied forms of 18 yürük semai saz vocal refrains in Hamparsum notation as in both Neyzen Emin Dede Hamparsum notation and in Halil Dikmen hamparsum notation forms.

1. Uşşak yürük semai saz vocal refrains
2. Karcıgar yürük semai saz vocal refrains
3. Yegah yürük semai saz refrains
4. Muhayyerkürdi yürük semai saz vocal refrains (it was recorded as muhayyerkürdi and kürdilihicazkar upon muhayyer in the copies of N. Sayın and Halil Dikmen, respectively. Halil Dikmen also transcribed a version from gerdaniye, i.e. kürdilihicazkar)
5. Muhayyer yürük semai saz vocal refrains
6. Saba yürük semai saz vocal refrains
7. Eviç yürük semai saz vocal refrains
8. Hicazkar yürük semai saz vocal refrains
9. Hüseyini yürük semai saz vocal refrains
10. Hicaz yürük semai saz vocal refrains
11. Segah yürük semai saz vocal refrains
12. Acemaşiran yürük semai saz vocal refrains
13. Rast yürük semai saz vocal refrains
14. Buselik yürük semai saz vocal refrains
15. Nihavent yürük semai saz vocal refrains
16. Neva yürük semai saz vocal refrains

17. Şevkefza yürük semai saz vocal refrains

18. Evcara yürük semai saz vocal refrains

SAZ SEMAIS

Three saz semais have been determined along with notations.

1. Neva Saz Semai (Hamparsum)
2. Segah Saz Semai
3. Beyati Buselik Saz Semai (Hamparsum)

Yılmaz Öztuna holds the neva and segah saz semais of these saz semais. Halil Can recorded only Neva saz semai.

TAKSIMS

Taksims of Emin Dede are in written notation. Therefore, I have included his "Taksims with Ney" since they are in notation form. Yılmaz Öztuna informs us of his taksims of 119 tunes as a imitative piece of poetry of Kar'ı Natık consisting of 119 tunes of Ahmet Avni Konuk. Also, 81 taksims are mentioned of several tunes under "Taksimat Listing of Neyzen Hacı Emin Dede" in a listing issued by Mehmet Dalbudak (recently living in Gaziantep) who is a Nay-i student of Dr. Emin Kılıçkale who was also a student of Neyzen Emin Dede. Mr. Niyazi Sayın who is Ney Teacher at the Conservatory also declared that these taksims are recorded in Hamparsum notation. There are two taksims written in Hamparsum letters handwritten by Halil Dikmen in the photocopies which I received from Mehmet Dalbulak. On the other hand, there are notations of some taksims in Hamparsum notebook written by Emin Dede which I received from Neyzen S. Yılmaz Kale son of Dr. Emin Kılıçkale. Some taksims are available along with some notations in the notebook as per the index at the end of notebook.

AS A CALLIGRAPHER

Emin Efendi and his older brother Ömer Vasfi Efendi were taught on sülüs (Arabic script with large letters) and nezih lessons by Çukurcumalı Kadri Efendi who was calligraphy teacher at Fevziye Rüştüyesi School after elementary school. Their teacher was a person who addicted to collect master works rather than acting as a calligrapher, and thus all we know is not at adequate level. Also, nobody was aware of his death, and when his ships started to make noise his neighbors came in and realized he died, and his invaluable collection were destroyed in the streets. During attendance of Ömer Efendi to Sami Efendi's lessons, he carried him to the lessons. It is reported that Sami Efendi who was an intimate friend of Nayi Aziz Dede who blown ney stated "that little boy has the style of eminents, the more I listen to him the more I feel pleasure" upon blowing of younger Neyzen Emin Efendi During these visits, Emin Efendi presented his calligraphy works to Huzur-u Sami, and master gave him some suggestions.

Emin Efendi did not practice calligraphy unlike Ömer Vasfi Efendi but Emin Efendi was so gifted on the calligraphy along with music, his talents were the making his way all along any artistic form. During his attendance at Mosque lessons and School of Law, he was appointed as the pupil to chief secretary of Post and Telegram Ministry, then appointed as the Caligrapher of General Staff in 1924 thus forming his surname in the future as the "calligrapher". In the meantime, he advanced his talents by correcting Cel writings of his older brother The first and foremost character of Emin Efendi in calligraphy is "imitation" talents. He worked on imitations upon suggestions by Master Necmeddin Okyay and imitated in the photographic quality the Sülüs - Nesih lines of respectful major calligraphers. "Imitation" is the most respectful style in the calligraphy. Emin Efendi who wrote on documents and maps owing to his official position continued his calligraphy and musical interests after retirement. But in 1943 the paralysis cut the connections between him and his art. Emin Efendi can be considered as an equivalent of Kazasker Mustafa İzzet Efendi in terms of position in the calligraphy. However, his official duties and short life prevented efficient artistic life unlike Mustafa İzzet Efendi. His works are in limited number:

- Sacred verse in celi sülüs form on the fountain in front of the 1st Vakıf Hanı in Sultanhamam (anything else is not available). Further, we can find the works of both artists in private collections. Celi writings in the form of patterns of Ömer Efendi and Emin Efendi were collected by M. Uğur Derman from their homes 20 years ago.

BÖLÜM I. GİRİŞ

1.1. HAYATI

Neyzen, Hattat, Hacı Mehmet Emin (Yazıcı) Efendi: 1883 yılında İstanbul'un Tophane semtinde, Türkgücü mahallesinde, Defterdar yokuşunda, 48 nolu evde doğdu. Büyükbabası Galata Köprüsünün mültezimi Ömer Efendi, babası Hırka-i Saadet Camii Hatîbi Hafız Eyüp Sabri Efendi'dir. İlk tahsilini Tophane'de Sirkeci Mekteb-i İptidaisini (ilkokul), Fevziye Rüştîye-sini (ortaokul) bitirdi. Rüştîye'ye devamı esnasında Çukurcumalı Kadri Efendi'den hüsnühatta başlamış ilerletmiştir. Daha sonra Dersaadet İdadisi'ne devam ile mezun olmuştur. İki yıl kadar da Hukuk Mektebi' ne gitmiştir. Diğer taraftan Tophaneli Anadolu Kazaskeri Haşim Efendi'nin Süleymaniye Camii Şerifindeki dersine devam etmekle beraber 1902 yılında 30 kuruş maaşla Posta ve Telgraf nezaretinin mektubî kalemine çırağ olunmuş ve meşrutiyetin ilanı ile yapılan tensikatta 600 kuruş maaşla müsevvidliğe yükselmiştir.

Birinci Cihan Harbi çıktığı zaman Erkân-ı Harbiye Harita Şubesi matbaasın-da münhal bulunan hattatlığa imtihanla kabul olundu. Nusretiye Camii Kay-yumu Hafız Haşim Efendiden mûsikî dersleri alarak mûsikîye başladı. Neyzen Aziz Dede'den ney üflemeyi öğrendi. Batı notasına, hamparsum notasına ve mûsikî nazariyatına merak ederek meşk ettiği eserleri notaya alma alışkanlığını elde etti. Birçok üstad dan ve bizzat bestekârlarından öğrendiği repertuarı notaya aldı. Doğru tespit ettiği notaları ile aranan bir mûsikîşinas oldu. Kulekapı Mevlevîhanesi Neyzenbaşısı Hakkı Dede'nin vefatı üzerine Kulekapı Mevlevîhanesi (Halen Divan Ed.Müz.) neyzenbaşılığı tevcih olundu ve dergahların kapatılması zamanına kadar (1925) bu görevde kaldı. Diğer Mevlevî dergahlarında da (mesela Üsküdar Mevlevîhanesinde) mukabele günleri Neyzen Emin Dede'nin hazır bulunması arzu edilirdi. Emin Efendi artık "Emin Dede" diye anılmaya başlandı. Soyadı kanunu çıktığında hattatlığından esinlenerek YAZICI soyadını aldı.

Emin Efendinin dedeliği hakiki olmayıp itibarîdir. Mevlevî çilesi çıkarmadığı halde Galata Mevlevîhanesi Neyzen başılığına kadar yükselmesi onun böyle anılmasına vesile olmuştur. Diğer taraftan Dar'ül Elhanda da ney dersleri veriyordu. Kurtuluş Savaşından sonra Genel Kurmay Başkanlığı (Erkan-ı Harbiye Reisliği) Ankara'ya taşınınca bir süre de Harita Genel Müdürlüğün'de çalıştı. Buradan emekli olarak İstanbul'a yerleşti. Üstâd bir neyzen oldu. Ney'de önemli öğrenciler yetiştirmiştir: Halil Dikmen, Halil Can, Süleyman Erguner, Dr. Emin Kılıçkale (Gaziantep), Hakkı Süha Gezgîn, Bahriyeli İbrahim Bey, Cafer Bey, Sucu Hasan Dede, Hakim Hicâbi Fıratlı, Semazen Ahmet Bican Dede, Mesut Paker.

Kardeşi hattat Ömer Vasfî Efendi'nin ölümünden (1928) sonra, ağabeyinin hayatında yaptığı vasiyeti üzerine nispeten geç bir yaşta evlendi. Bununla beraber ömrünün son demlerinde yine bekar hayatı yaşadığını biliyoruz.

Emin Dede'nin bazı besteleri zamanımıza gelmiştir:

Tasavvuf Mûsikîsine ait olmak üzere 10 Peşrev, 10 Saz Semaisi, notalı 119 taksim, 7 şarkı, (Y.Öztuna'ya göre T.M.A. 2. Kısım s.383 b) da.

10 Peşrev, 2 Saz Semaisi, 18 terennüm (Yürük Semai usulünde) 81 taksim notaları çoğu hamparsum ile yazılı olarak tespit edilmiştir. (Bu bitirme tezi içerisinde)

1943 yılında geçirdiği felç sonunda yatağa bağlanan Emin Efendi 1945 Şubat 3.Cumartesi saat 12.30'da hayata gözlerini yummuştur. Eyüp Sultan Merkez Efendi kabristanı Gümüşsuyu tepesinde biraderi Hacı Ömer Vasfî Efendi'nin yanında cismen saklı.

Ölümüne düşürülen tarihler:

Hattat Necmettin Okyay tarafından üç dilde, üç ayrı tam tarih yazılmıştır:

Türkçe:

Hattat Emin Dede Gülzâr-ı Adne girdi. 1364

Arapça:

Femâte Hattât Emin El-Mevlevî 1364

(Hattat Emin El-Mevlevî vefat etti)

نات خطاط امين المولوى
١٣٦٤

Farsça:

Reft cennet Neyzen Emin Dede 1364

(Neyzen Emin Dede cennete gitti.)

رفت جنّت نيزن امين دده
١٣٦٤

Tahir Olgun'un şiirinin son beyti:
Düşdü gülbang-i esef şeş cihete ey Tahir
Mutrib-i bezm idi neyzenbaşı oldu hâmûş 1364

Hâfız Kemâl Batanay'ın manzumesinden:
İlâhi rahmetinle sen Emin'e mağfiret eyle
Bir çıkar tarihi Sâmî böyle bir şahsiyetin
Levhalar yazsın behişte bâdemâ Hacı Emin 1364

Bu tarih şiirlerinden başka Selim Adil Aru tarafından Emin Dede'nin vefatına söylenmiş birde mersiye mevcuttur. Vefatından sonra Ahmet Hamdi Tanpınar yazdığı Huzur adlı romanında Emin Dede'yi romanın şahsiyetleri arasına alarak roman üslûbu içinde canlandırmıştır. (1)

(1)Halil Can,Emin Dede ebedileşen dehalarımız, (makale) Türk Müsikîsi Dergisi Sayı 4-5 Marmara Basımevi 1948.

Mustafa Rona, Emin Yazıcı 50 Yıllık Türk Müsikîsi Türkiye Yayınevi İst.1960 S.176.

Ahmet Hamdi Tanpınar, Huzur adlı roman, Tercüman Yayınları, İst.1964 S.232-254.

Mektup 1942.

Mektup 28 Recep h.1340.

M.Uğur Derman, Türk Hat San'atının Şahaserleri,Kültür Bakanlığı Yayınları, İst.1981, S.51.

BÖLÜM II.MÛSİKÎŞİNASLIĞI

2.1. BESTEKARLIĞI

Emin Dede'nin bestekarlığına Tasavvuf mûsikîsinde ve Yüksek San'at Mûsikîsinde görmek kabildir. Hepsi devrikebir usulünde olmak üzere 8 Peşrevi tasavvuf mûsikîsine aittir.

PEŞREVLER (Tasavvufi)

- 1- Beyati Peşrevi Ahmet Avni Konuk'un Buselik Aşiran Ayin-i Şerifi için bestelenmiştir.
- 2- Buselik Aşiran Peşrevi
- 3- Dilkeşide Peşrevi: (Ahmet Avni Konuk'un Dilkeşide Ayin-i Şerif-i için bestelenmiştir.)
- 4- Isfahan Peşrevi
- 5- Rahatülervah Peşrevi
- 6- Rûy-i Irak Peşrevi Ahmet Avni Konuk'un Ruy-i Irak Ayin-i Şerifi için bestelenmiştir
- 7- Sûzidil Peşrevi
- 8- Sûznâk Peşrevi

Yılmaz Öztuna ve Neyzen Halil Can, Emin Yazıcı'nın bestelediği Kürdilihicâzkar Peşrevini de Devrikebir usulünde saymaktadırlar. Kürdilihicâzkar Peşrevi'nin notasını hamparsumdan günümüze çevirinceye kadar bende şimdilik Devrikebir usulünde olarak listeye ilave ediyorum. Benim araştırmamda notasını elde ettiğim Rahatü'lervah Peşrevi ne Öztuna ne de Can listesinde mevcut değildir.

9- Kürdilihicâzkar Peşrevi

AYIN-İ ŞERİF

Tasavvuf mûsikîsinden söz eseri olarak Müstear makamında bir Ayin-i Şerif bestelemeye başlamışken ilk selamın yarılarına doğru - her nedense - vazgeçmiştir.

Eserlerinde, bilhassa peşrevlerinde kudüm devrikebiri aruzuna olan intibak dikkate şayandır. Bütün nağmeler usulün velvelesine, mazrufun zarfa intibakı gibi yerleşmiştir. Usuller hakkında bu derece itina gösteren üstat makamların seyrinde de, her makamın hususi tavrını vuzuh ile icra etmiştir.

YÜRÜK SEMAİ SAZ TERENCEMLERİ

Neyzen Emin Dede'nin saz eserlerinden sayılabilecek olan yürük semaileri gayet kısa parçalar olup adeta makam seyri gösteren saz terennümleri mahiyetindedir. Öztuna ve Halil Can'da bulunmayan bu parçaları Hamparsum notası olarak Neyzen Halil Can'dan Neyzen Niyazi Sayın almış, muhterem Niyazi Sayın'ın müsaadeleri ile ben fotokopilerini temin ettim.

Hamparsum notasıyla 18 yürük semai saz terennümü gerek Neyzen Emin Dede Hamparsum notasıyla gerek Halil Dikmen hamparsum notasıyla fotokopi olarak elimizdedir:

1. Uşşak yürük semai saz terennümü
2. Karcıgar yürük semai saz terennümü
3. Yegah yürük semai saz terennümü
4. Muhayyerkürdi yürük semai saz terennümü (N.Sayın nüshasında muhayyerkürdi olarak, Halil Dikmen nüshasında ise muhayyer üzerinden kürdilhicâzkâr olarak kaydedilmiştir. Halil Dikmen ayrıca gerdaniye üzerinden yani kürdilhicâzkârdan bir çevirme yapmıştır.)

5. Muhayyer yürük semai saz terennümü

6. Saba	"	"	"	"
7. Eviç	"	"	"	"
8. Hicazkâr	"	"	"	"
9. Hüseyini	"	"	"	"
10. Hicaz	"	"	"	"
11. Segâh	"	"	"	"
12. Acemaşiran	"	"	"	"
13. Rast	"	"	"	"
14. Buselik	"	"	"	"
15. Nihavent	"	"	"	"
16. Neva	"	"	"	"
17. Şevkefza	"	"	"	"
18. Evcâra	"	"	"	"

Bu terennümler Mevlevi Ayinlerinde son yürük semai olarak kullanılmak için yazılmıştır.

SAZ SEMAİLERİ:

Üç Saz Semaisi notalarıyla beraber tespit olunmuştur.

1. Neva Saz Semaisi (Hamparsum)
2. Segâh Saz Semaisi
3. Beyati Buselik Saz Semaisi (Hamparsum)

Bu saz semailerinden neva ve segâh saz semaileri Yılmaz Öztuna'da mevcuttur. Halil Can ise yalnız Neva saz semaisini kaydetmiştir.

TAKSİMLER:

Emin Dede'nin taksimleri notalıdır. Dolayısıyla onun "Ney ile Taksimler" diyebileceğimiz taksimleri notalı olduğundan bunları da eserler listesine almış bulunuyorum. Yılmaz Öztuna Rast makamından başlamak üzere Emin Dede'nin Ahmet Avni Konuk'un 119 makamdan ibaret Kâr'ı Nâtık'ına nazire olarak 119 makamdan taksimler yazdığını bize bildiriyor. Neyzen Emin Dede'nin neyzen olarak yetiştirdiği talebelerinden Dr.Emin Kılıçkale'nin yine Nây-î öğrencisi Mehmet Dalbudak (halen Gaziantep'te) tarafından düzenlenen taksimler listesinde "Neyzen Hacı Emin Dede Hazretlerinin Fihrist-i Taksimatı" başlığı ile muhtelif makamlarda 81 taksimden bahsedilmektedir.

"1- Segâh, 2- Acemaşeyran, 3- Suzidil, 4- Puselikaşiran, 5- Dilkeşide, 6- Rast, 7- Neva, 8- Beyati, 9- Uşşak, 10- Hicaz, 11- Saba, 12- Nihavend, 13- Bestenigar, 14- Gerdaniye, 15-.....16- Nühüft, 17- Sûzidilara, 18- Hüseyini aşeyran, 19- Segâh maye, 20- Tarzı Nevin, 21- Beyatiaraban, 22- Pencüghah-ı asıl, 23- Pecüghah-ı zait, 24- Büzürk, 25- Siphir, 26- Zevk-i Dil, 27- Zavil, 28- Dilnişin, 29- Dügâh, 30- Arazbarpuselik, 31-, 32-....., 33- Vech-i şehnaz, 34- Acem Kürdi, 35- Vech-i Arazbar, 36- Ferahfeza, 37- Gerdaniye Buselik, 38- Bend-i Hisar, 39- Nevakürdi, 40- Muhayyer Sümbüle, 41- Rast-ı Cedit, 42- Nikriz, 43- Şevk-i Aver, 44- Acembuselik, 45- Uzzal, 46- Rahatfeza, 47- Hüzzam, 48- Hicazaşeyran, 49- Kevçek, 50- Hümayun, 1- Şevk-i cedit, 52- Mahur 53- Pesendide, 54- Rehavi, 55- Sazkâr, 57-Dügâh (mükerrer), 58- Acem, 59- Hüseyini, 60- Isfahanek, 61- Tahir, 62- Hisar, 63- Segâh, (mükerrer) 64- Acemaşeyran (mükerrer) 65- Suzidil (mükerrer) 66- Şevk-i Tarab, 67- Şevk-i Efza, 68- Tarz-Cedit, 69- Beste Isfahan, 70- Arak, 71- Eviç, 72- Ferahnak, 73- Rahatülervah, 74- Dilkeşhaveran, 75- Eviçbuselik, 76- Tahir Buselik, 77- Neveser, 78- Şedaraban, 79- Hicazkâr, 80- Kürdilihicâzkâr, 81- Muhayyer Sümbüle"

Konservatuvarımızın Ney Hocası Muhterem Niyazi Sayın Hocamızda bu taksimlerin Hamparsum notası ile kayıtlı olduğu bizzat kendileri tarafından söylenmiştir.

Mehmet Dalbulak'tan temin ettiğim fotokopide Halil Dikmen elyazısıyla yazılı Hamparsum notasıyla iki taksim bulunmaktadır. Diğer taraftan Dr.Emin Kılıçkale'nin oğlu Neyzen S.Yılmaz Kale'den temin ettiğim Emin Dede Hattı ile yazılı Hamparsum defterinde bir kısım taksimlerin notaları mevcuttur. Defterin sonundaki fihriste göre defterde diğer bazı notalarla beraber şu taksimler yer almaktadır:

	Fihrist	Taksim No.	Sayfa No.
	No		
1. Nihavend	Taksimi	(5)	(S.30)
2. Bestenigar	"	(6)	(XIII) (S.40)
3. Gerdaniye	"	(7)	(XIV) (S.56)
4. Yegâh	"	(9)	(XV) (S.62)
5. Rast (?)	"	(10)	
6. Sûzidilârâ	"	(11)	(XVII) (S.66)
7. HüseyinîAşiran	"	(12)	(XVII) (S.68)
8. Segah Mâye	"	(13)	(XIX) (S.70)
9. Tarz-ı Nevin	"	(16)	(XX) (S.82)
10 .Beyati Araban	"	(18)	
11. Pençgah	"	(19)	(XXII) (S.88)
12 Pençgah-ı Zaid	"	(20)	(XXIII) (S.90)
13. Büzürk	"	(21)	(XXIV) (S.92)
14. Sipih	"	(22)	(XXV) (S.94)
15. Zevk-i Dil	"	(23)	(XXVI) (S.91)
16. Zavil	"	(24)	(XXVII) (S.95)
17. Dilnişin	"	(25)	(XXVIII) (S.96)
18. Dügah	"	(27)	(XXIX) (S.102)
19. Arazbar Buselik	"	(28)	(XXX) (S.104)
20. Rast Maye	"	(29)	(XXXI) (S.105)
21. Muhayyer Bus.	"	(30)	(XXXII) (S.106)
22. Vech-i Şehnaz	"	(31)	(XXIII) (S.107)
23. Acem Kürdi	"	(32)	(XXXIV) (S.108)
24. Vech-i Arazbar	"	(33)	(XXXV) (S.109)
25. Ferahfeza	"	(34)	(XXXVI) (S.110)

		<u>Fihrist</u>	<u>Taksim</u>	<u>Sayfa No</u>
26. Gerdaniye Bus.	Taksimi	(35)	(XXXVII)	(S.111)
27. Bendihisar	"	(36)	(XXXVIII)	(S.112)
28. Neva Kürdi	"	(37)	(XXXIX)	(S.113)
29. Muhayyer Kür.	"	(38)	(XXXX)	(S.114)
(Sünbüle)				
30. Rast-ı Cedid	"	(39)	(XLI)	(S.115)
31. Nikriz	"	(40)	(XLII)	(S.116)
32. Şevkâver	"	(41)	(XLIII)	(S.117)
33. Acem Puselik	"	(42)	(XLIV)	(S.118)
34. Uzzal	"	(43)	(XLV)	(S.119)
35. Rahat feza	"	(44)	(XLVI)	(S.120)
36. Hüzzam	"	(45)	(XLVII)	(S.121)
37. Hicazaşiran	"	(46)	(XLVIII)	(S.122)
38. Kûçek	"	(47)	(XLIX)	(S.123)
39. Hicaz Hümayun	"	(48)	(L)	(S.124)
40. Şevk-i Cedid	"	(49)	(LI)	(S.125)
41. Tarz-ı Cedid	"		(LXVIII)	(S.26-22-24)
42. Şevkefzâ	"		(LXVII)	(S.24)
43. Şevkutarab	"		(LXVI)	(S.22)
44. Beste Isfahan	"		(LXIX)	Defter No.1 (S.118)
45. Neveser	"		(LXXVII)	(S.32)
46. Şetaraban	"		(LXXVIII)	
47. Hicazkâr	"		(LXXIX)	(S.34)
48. Kürdilihicâzkâr	"		(LXXX)	(S.36)
49. Eviç Buselik	"		(LXXV)	Ney Meşk D.(S.19)

50. Tahir Buselik	"	(LXXVI)	Ney Meşk D.
51. Irak	"	No.1 (LXXI)(S.42)	No.2 S.(48)
52. Evcara	"	(LXXIII)	(S.44)
53. Râhatü'l Ervah	"	(LXXII)	(S.50)
54. Ferahnâk	"	(LXXIV)	(S.46)
55- Dilkeş Hâveran	"	(XVI)	(S.52)
56. Nühüft	"	(XI)	(S.64)
57. Sabâ	"	(4)	(S.20)

Yukarıda adı geçen 57 taksimden ikisi Neyzen Halil Dikmen'in el yazısı Hamparsum notası olarak - Muhayyer Sümbüle taksim, Hicazkâr taksim elimizde mevcuttur. Anlaşıldığına göre 119 olması lâzım gelen Emin Dede taksimlerinden 81'i Mehmet Dalbudak'ın listesinde, 57'si Emin Dede Hamparsum notası defterinde ve 2'si Halil Dikmen Elyazısı Hamparsum notası ile yazılıdır.

ŞARKILAR:

Emin Dede'nin 7 şarkısını Yılmaz Öztuna tespit etmiştir:

- 1- Rast "Aksak" (Âb-rû dökmez mi âdem bak şu ebrû aşkına)
- 2- Rast "Aksak" (Şive-sâzım, dense lâyıık nâmına tâvûs-nâz)
- 3- Nihavend "Aksak" (Ol serv-i nâzın yoktur misâli)
- 4- Nihavend "Aksak" (Yüzüne destini nikaabedersin)
- 5- Hicazkâr "Curcuna" (Zülfü, bahâr-ı aşkımın rahşende sünbülü)
- 6- Karcığâr "Sofyan" (Ol dil - beri yektâ dilerim hemtenimolsun)
- 7- Kürdilihicazkâr "Düyek" (Sazlardan/ üdu gönlüm/eylemiştir/ intihâb)

**Maalesef bu yedi şarkının hiçbirisinin notasını elde edememiş
bulunuyorum(2).**

(2)

**Halil Can, Emin Dede, (Ebedileşen Dehalarımız), Makale, Türk Musikisi Dergisi sayı 4-5
Marmara Basımevi 1948**

**M. Uğur Derman, Kardeş İki Hattatımız Ömer Vasfi Efendi Neyzen Emin Efendi, 50.
Sanatsever Serisi, İstanbul-1966**

Emin Kılıçkale, Hamparsum Notalar

Niyazi Sayın, Hamparsum Notalar

2.2. NOTA YAZMA FAALİYETİ:

1- Ahmet Avni Konuk Bey'in 119 makamdan vücûda getirdiği Fihrist-i Makamat (Kar-ı Nâtık-ı) hamparsum notasına geçirmiştir. Bu faaliyeti Ahmet Avni Konuk'un meşklerine devam ettiği sırada olmuştur. (Dr. Emin Kılıçkale'den naklen)

2- Bolahenk Nuri Bey'in Karcıgar ve Puselik Ayinlerini bizzat kendisinden hamparsum notasıyla yazmıştır (Halil Can'dan naklen).

3- Tophane Karabaş dergâhı Şeyhi Hopçuzade Ahmet Efendi'den Nâyi Osman Dede'nin Miraciyesinin Dügah, Segâh, Saba ve Müstear bahirlerini meşk etmiş, meşkten sonra notalarını yazmıştır. Ahmet Efendi'nin vefatı üzerine kardeşi Hopçuzade Rıza Efendi'den Miraciye'nin Hüseyini Bahri'ni meşk etmiştir. Ahmet Efendi'den bazı mühim ilahileri dahi notaya almıştır. (Uğur Derman'dan naklen)

4- Ferahfeza, Çargah ve Uşşak Ayinlerinin notalarını Rauf Yekta Bey'e, Rauf ~~Yekta~~ Bey'in isteği üzerine yazarak vermiştir. (Halil Can'dan naklen)

Notaya aldığı eserlerde Hamparsum notası kullanılmıştır. En büyük özelliği tahrifi sevmemesi, her kimden aldı ise eserlerde hiçbir değişiklik yapmadan, en ufak ayrıntısına kadar notaya almasıdır. Birçok araştırmacının yaptığı gibi aksine eserlere kendiliğinden bir şeyler katmamış, otantik özelliğini korumuştur. Böylece çok güvenilir bir koleksiyon ortaya çıkarmıştır.

Ancak bir mektubunda da yazdığı gibi notalar veya defterler ya da külliyat, hayatının son safhalarında muhtelif kişilerin ellerinde kalmış ve dağılmıştır. Bu bakımdan nota yazma faaliyetinin tümünden bahsetmek imkanından mahrum bulunmaktayım. (3)

(3)

Mektup 1942 (Dr. Emin Kılıçkale'ye)

2.2.1. NEYZENLİĞİ ve ÖĞRENCİLERİ:

Hayatında üstâd neyzen olarak büyük ün yapan Emin Dede icra faaliyetinin yanı sıra birçok ney öğrencisi de yetiştirmiştir. Bir taraftan Mevlevihane'lerde mukabele esnasında ney üflemekle beraber diğer taraftan öğrencilerine meşk ediyordu. Bu iş için de ney öğretiminde esas olarak kullandığı bir meşk defterinin olduğu kayıtlardan anlaşılmaktadır. Ney öğrettiği musıkışınaslar arasında Türk Mûsıkîsine tanınan meşhur Neyzenler olduğu gibi hayatının son zamanlarında çevresine dahil olan yetişmiş kişilere de neyzenliğinden bir şeyler kazandırmaya çalışmıştır. Hamparsumda notaya aldığı eserlerin bazı yerlerinde not halinde neydeki ses çıkarma pozisyonlarını ve neyde şed yollarını kaydetmiştir. Bu da neyzen hoca olarak çok kuvvetli öğretimi bir şahsiyete malik olduğunu ortaya koymaktadır. Onun Ney'e bağlılığı ve öğrencilerine ney öğretimindeki yakın ilgisi öğrencileri tarafından etrafında bir sevgi hâlesi şeklinde hayatında kendisini göstermiştir. Öğrencileri ile ikili olarak veya hasta yatağında başucunda birçok öğrencisiyle çekilen hatıra fotoğrafları hâlâ büyük bir saygı ve itina ile öğrencilerinde ya da öğrencilerinin öğrencileri olan neyzenler tarafından muhafaza edilmektedir. Emin Dede'den Ney öğrenmiş veya hayatının bir safhasında kendisinden istifade etmiş neyzenlerimiz aşağıda anılmaktadır:

- 1- Halil Dikmen
- 2- Halil Can
- 3- Süleyman Erguner (Büyükbaba)
- 4- Sucu Hasan Dede
- 5- Hakkı Süha Gezin
- 6- Bahriyeli İbrahim Bey
- 7- Cafer Bey
- 8- Hicabi Fıratlı (Hakim)
- 9- Dr. Emin Kılıçkale (Gaziantep)

10- Mesut Parker

11- Ahmet Bican Dede (Semazen) (4)

(4)

Halil Can, Emin Dede, Ebedileşen Dehalarımız, Makale Türk Mûsikîsi Dergisi sayı 4-5
Marmara Basımevi

Mustafa Rona, Emin Yazıcı 50 Yıllık Türk Mûsikîsi Türkiye Yayınevi İstanbul-1960 s.176

Mektup 1942

Ethem Ruhi Üngör, Halil Can Özel Sayısı, Mûsikî Mecmuası Mayıs-Haziran İstanbul-1973

2.2.2. BAZI HATIRALAR:

Halil Can'ın Ney'e başlaması:

Bu hatıraların başında öğrencisi olan Halil Can'ın kaleminden bir hatırayla başlamak gerekir:

"Babamın tarikat (Uşşakiye) mensubu olması dolayısıyla çocukluğumdan itibaren gerek evimizde gerekse evimiz dışında tekke ve cami de dini musiki ile büyüdüm. Henüz 14-15 yaşlarında iken gittiğim Galata Mevlevihanesinde ilk gördüğüm Mevlevî Mukabelesi'nde büyük bir tesir altında kalmış ve bilhassa orada dinlediğim Ney'in tesirinden kurtulamayarak Ney öğrenmeye hemen orada karar vermiştim.

"Yanımda bulunan çocukluk arkadaşım Mustafa'ya:

-Ben bu ney denen marifeti muhakkak öğreneceğim, gel bakalım bunu çalanlar kimlerdir, diyerek sora sora Neyzenbaşı odasını bulduk, selâm verip içeriye girdik. İçerde bir alay sikkeli sakallı ihtiyar adamlar vardı. Ben, Neyzenbaşı hazretleri ile görüşmek istiyorum, dediğim zaman gayet gençce bıyıklı, başında sikke yerine fes bulunan, sakalsız, tatlı temiz yüzlü (sonradan hocam olan Emin Efendi) bir zat:

"Benim oğlum ne istiyorsun?" dedi."Efendim, ben bu Ney'i öğreneceğim" dedim. Şöyle beni bir süzdü "Pek öğreneceğe benzemezsin" dedi."Niye efendim?" dedim. "Bak vereyim de sesi çıkarsa öğren" dedi. Hakikaten neyi ilk üfleyişimde ses çıkıvermesi üzerine : "Aaaa.... öğrenirsin" dedi. Artık o günden sonra benim o günkü zevkime, neş'eme, sevincime payân yoktu.

Ertesi cuma Galata Mevlevihanesinde derse başladım. Hocam Emin Efendi bana bir ney vererek dem üflemekle derse başladık. Eskiden dergâhlarda Ney'e başlayanlar 300 dem üflermiş. Yani 300 gün, günde 4 - 5 saat Ney üflemek şartıyla dem sesi kıvamını bulduktan sonra derse başlanırmış. Ben de bu ses 300 günden önce çıktı. Tahminen 3,5-4 ay zarfında ben o sesi çıkarmakla beraber öteki odalarda da hocamın yuka-ıdan yaptığı taksimi takliden taksim edermişim. Birgün hocam dinlemiş ve :

"Yandaki odadan bir ses geliyor, kim bu?" demiş. "Efendim, Üsküdar'-dan gelen Küçük Halil" demişler. Bunun üzerine hocam beni haftaya evine davet ederek hususi derse başladık. O sıralar henüz nota bilmediğimden notasız olarak Osman Bey'in Saba peşrevini parmak usulüyle çalmaya başladık. Yani hoca hangi parmağını kaldırıyorsa ben de o parmağımı kaldırarak sonradan bu peşrevin Hamparsum notası ile yazılmış bir notasını bana vererek bunu yazmamı da vazife olarak istemişti. Böylece dînî mûsikîyi Emin Efendi'den öğrenmeye başladıktan sonra Emin Efendi'nin tavsiyesi üzerine Lâdini mûsikîyi öğrenmek için de o zaman Bestenigar Ziya Bey'in başkanı bulunduğu "Darül Feyz-i Mûsikî " cemiyeti Üsküdar Musiki Cemiyeti'ne devama başladım. (5)

(5)

Prof. Dr. Bedi N. Şahsuvaroğlu, Ecz. Yarbay Neyzen Halil Can, Neyzenbaşı Emin Dede 1974 s.47

RAUF YEKTA İLE BİR OLAY:

Eski üstadlar kıymetli eserleri öğretmekte pek kıskanç imişler, öyle iştirdik. Bizler Emin Efendi'den kıskançlık görmek şöyle dursun, bilakis herkesin (çantalık) diye vermedikleri eserleri onun ısrarı ile yazar ve meşk ederdik.

(Türk - Anglo - Amerikan) postası isimli mecmuanın beşinci sayısı olan Ağustos 1947 tarihli nüshasında muhterem üstad Dr.Osman Şevki Uludağ'ın (Türk Musikisinde Kıskançlıklar ve Aldatmacalar) başlıklı bir yazısı çıkmıştı. Ben de sözün sırası gelmişken merhum üstadımız Rauf Yekta ile Emin Efendi Hocamız arasında geçen bir hatıradan bahsedeceğim:

Birgün Emin Dede, Rauf Yekta Bey'den Hatipzadenin her mısra'ı başka makam ve başka usullerle bestelenmiş olan (Rast geldim murgizar içre) güfteli kar'ı natıkını istiyor. Rauf Yekta Bey'de buna mukabil Çargah, Ferahfeza ve Uşşak ayinlerin notalarını talep ediyor. Emin Efendi bu ayinlerin notalarını ayrı ayrı zamanlarda yazıp vermiş ve her sefer Kar'ı Natıkı unutturmayıp istemiş. Üçüncü defasında Yeni Camii'deki saatlerin önünde birbirlerine tesadüf ettiklerinde Emin Efendi keyfiyeti tekrar ile bizzat Rauf Yekta Bey'in evine kadar gidip yazmayı teklif edince bu eseri veremeyeceğini, çünkü Zekaizade Ahmet Efendi'den bu eseri meşk ederken kimseye verilmemek için yemin ettirildiğini söyleyince Emin Efendi bir hayli üzümlere ayrılıyor. Ve o sırada Şevket Gavsî Bey'e tesadüfle vuku'u hali ona hikaye edip "Ben de onun yaptığı Yegah ayinini Beyoğlu mevlevihanesinde okutmayacağım" diyor. Tabii Şevket Gavsî Bey keyfiyeti Rauf Yekta Bey'e söylüyor. Bu sebepten iki üstad birbirlerine darılıyorlar.

Rauf Bey'in bestelediği Yegah Ayini'nin Yenikapı Mevlevihanesi'nde okunacağını duyan Emin Dede aynı gün mezkur mevlevihaneye giderek dinliyor. O mevlevihane kudemzen başı olan Zekaîzade Ahmet Efendi'nin ayine ehemmiyet vermemesinden müteessir olan Rauf Yekta Bey'in hiddetini sezen Emin Dede çok üzümlüyor. Keyfiyete muttali olan Şeyh Baki Efendi merhum da Emin Efendi'ye gelerek Rauf Bey'in teessürünü hikaye edince Emin Efendi dayanamayarak barışmaya muvafakat ediyor ve o sırada Rauf Bey'i Emin Efendi'nin hüccresine getiriyorlar,

bu suretle aradaki soğukluk bertaraf edilerek hemen o gün mezkur ayinin meşkine başlanıp çalışmalar devam ediyor. Ayin tamamlanınca bir mukabele günü Beyoğlu Mevlevihanesi'nde Rauf Yekta Bey Neyzenbaşı mahallinde ve Emin Efendi kudümzenbaşı mevkiinde olarak mezkur ayin okunuyor. Bundan ziyadesiyle memnun olan Rauf Yekta Bey vefatına kadar Emin Efendi'ye devam etmiş ve yukarda bahsettiğimiz Kar-ı Natık'ı bizzat imzasıyla getirmiştir. (6)

(6)

Prof. Dr. Bedi N. Şahsuvaroğlu, Ecz. Yarbay Neyzen Halil Can, Neyzenbaşı Emin Dede 1974 s.47

ÂYİN MEŞKÎ:

Emin Dede çok haluk, cömert, rakîkulkalp bir insandı. Mûsikî ve neyzenlikteki mertebesinin yüksekliği kadar mahviyetperest idi. Hiç kimseyi kırmak istemez herkesin arzusunu yerine getirmekten çok büyük zevk duyardı. Hastalanmadan 15 - 20 gün evvel bilhassa kendisini ziyaret için Ankara'dan İstanbul'a gelmişim. Bir Pazar günü dostum Selim Aru ile birlikte evine gittik. Eve yaklaştığımızda bütün o muhiti çınlatan Nayının feryatlarıyla karşılaştık. Belli ki üstad vecd içinde taksim ediyordu. Mevsim yaz olduğundan pencereler açık, sokak kapısının önünde o emsalsiz taksimi sonuna kadar dinleyip kapıyı çaldık. Huzuruna girdiğimiz zaman her vakitki gibi beşuş çehresi ile bizi karşılayıp derhal Ney'ini uzatarak Ferahfeza Taksim etmecliğini emretti. Daha beş dakika evvel onun taksiminin üzerine taksim etmek kolay mı? Hele benim hiç haddim değil, amma ne çare ki üstadın emirlerini yerine getirmek için birşeyler yapmaya uğraştım. Bilahare hazır bulunan arkadaşlarla birlikte İsmail Dede'nin Ferahfeza Âyini'ni çaldık. Üstad, o binazir üslubu ile üfleyerek her nefhasını okuyan ve çalanların üzerinde gezdiriyordu.

Ayin bitince kapı çaldı, kıymetli dostum Sadettin Kaynak ile üstadın perestişkarlarından edip ve Muharrir Kemal Altinkaya geldiler. İlk merhabalardan sonra Bay Sadettin Kaynak bir ayin okunmasını üstattan rica etmesi üzerine,

-Pekiye hazretim, hangisini arzu ediyorsan okuyalım, cevabını verdi.

Sadettin Kaynak da Ferahfeza'nın okunmasını söyleyince ben:

-Efendim, şimdi okuduk müsaade ederseniz başka bir eser okuyalım, dediğimde Koca Üstad:

-Hayır... mademki Hafız Bey arzu ettiler tekrar edelim, diye emir verince Ferahfeza'yı yeniden çaldık. Bu sefer taksimleri üstat bizzat kendi yaptı. O gün bizler üstadı son defa dinlemişiz meğer. Hatırimda kaldığına göre 1943 Eylül ayı içinde kendisine felç geldi, hipertansiyonu vardı. Bütün tedavilere ve ihtimamlara rağmen bir türlü tazyik düşmüyordu.

O menhus illetin ızdırabı ile yatağa düşen üstadı hastalığı sırasında birkaç defa ziyaret edebildim. Hatta bir defasında kendisinin en yakın arkadaşı ruhunun aşinası Darüelhan'da birlikte ders okuttukları muhterem Refik Fersan hocamızla beraber gittik. Bu iki üstadın mülakatı pek suzişli bir sahne oldu ve onların musafahası kendileriyle birlikte hepimizi ağlattı. Bu da son ziyaretimiz imiş. (7)

(7)

Halil Can, Emin Dede, (Ebedileşen Dehalarımız), Makale, Türk Mûsikîsi Dergisi s.4-5
Marmara Basımevi 1948

HÜSN-Ü HAT HATIRASI:

Emin Efendi kimdir?

Emin Efendi asrımızın en kuvvetli ve değerli mûsikîşinaslarından meşhur Neyzen Aziz Dede'nin şakirdidir. Üstâdından aldığı feyz ile Türk Mûsikîsinin en güç sazı olan Ney'de harikalar yaratmıştır. Emin Efendi'nin yalnız Ney'i değil yazısı da fevkalade idi. Herhangi bir hattatın yazısını taklitte ufak bir fark olmaz, aslından ayırd edilmezdi.

Bir tarihte sabık Mısır Kralı Birinci Fuat, babası Hidiv İsmail Paşa'dan kalan Hafız Osman hattı bir Kuran'ın eksik olan yaprağını tamamlamak istemiş, bütün hattatlara mûraacat etmiş, hatta reisülhattâtın Kâmil Efendi'ye de başvurmuş, o da bunu ancak Neyzen Emin Efendi'nin yapacağını söylemiş.

Emin Efendi bu eksik yaprağı aslından tefrik edilmeyecek şekilde yazıp tamamlayacağını söylemiş, fakat yaprağın bir tarafına mutlaka imzasını koyacağını da ilave etmiş. Kendisine bu iş için verilecek bin İngiliz lirasını imzasını koymamak şartı ile iki bin liraya iblağ edeceklerini söylemişler. Emin Efendi kabul etmemiş.

- Ben hattatım, sahtekar değilim. Hattımı, Hafız Osman ruhunu rencide edecek surette istismar etmem ve ettirmem. İki bin değil on bin lira verseniz imzasız yapmam, demiş. İşte Emin Efendi Böyle bir Emin Efendi'dir. (8)

(8)

Refi Cevat Ulunay, "Neyzen Halil Dikmen" 21 Ekim 1964 s.3 Tuğba Karabaş'ın bitirme ödevinden

EMİN DEDE’NİN EVİ - ÖĞRENCİLERİ - ŞAHSİYETİ

Tophane’deki kendi gibi tarihi evinde halilesinin, dostlarının, talebelerinin kolları arasında çocuk gibi tertemiz bakan mavi gözlerini kapadı. Sağ tarafına inme inmişti. Güzel ve zarif elleri Ney’in perdelerine zaten basacak halde değildi. Cumartesi günleri Hakkı Süha, Hicabi, Süleyman (Erguner), Ressam Halil gibi Ney’imizi ondan öğrenmiş şakirdleri yatağının etrafında toplanırdık. Sol elinin parmaklarıyla usul tuta tuta yine başta idi. Yanlışları titrek sesiyle düzelterek, olmayacak şed yollarını tarif ederek yine üstad idi. Şakirdleri onun eserlerini dört-beş ney ile çalarken, o yüzde yüz alaturka evinin her bucağı "Burada başka bir hava var" der gibi feryad ederdi. Emin Dede musikimizin son büyük temsilcisi ve son ustasıdır. Fakat o aynı zamanda tam manası ile halis bir Türk idi de. Zannederim hiçbir ihtirası, pul fikri, hatta otomobil gürültüsü bile evinin huzuruna giremedi. Üstü halılarla örtülü sedirlerde diz çökülür oturulurdu. Sokak kapısının önünde pabuçlar çıkarılır, terlikler giyilirdi. Orada elektirik ampulleri bile birer kandil tevazuu ile titrerdi. O evde sesler mûsikî, rüzgarlar beste, muhavere edep, ziyaretçiler tevazuu sahibi idiler. (9)

(9)

Nazmi Özalp, Neyzen Emin Efendi(Yazıcı), Türk Mûsikîsi Tarihi, TRT Yayınları Derleme cilt 2 Ankara 1989 s.91-92

2.3. AHMET HAMDİ TANPINAR HUZUR ADLI ROMANINDA NEYZEN EMİN EFENDİ'Yİ BİR TİP OLARAK ŞU ŞEKİLDE CANLANDIRMIŞTIR:

KONU:

Neyzen Emin Efendiyle ilgili olarak Mümtaz ile Nuran'ın evinde geçen hadiselerden ibarettir.

Tevfik Bey başını gökyüzüne doğru kaldırdı; sonra bahçeyi, kızarmış ağaçları, uzaklarda morlaşan ağaç kütüklerini ve dalları, son çimenleri seyretti. Bir arıyı gözüyle bahçekapısına kadar takip etti. İhtiyar vücudundan garip ve üşümeli bir hayat sıcaklığı geçiriyordu.

- Ses kaldı mı dersin İhsan?

Aklı geçmiş mevsimlerde, kendisine Bolahenk Tevfik adını verdikleri zamanlardaydı.

- Kalmıştır, malum ya, sizde hazinesi var. Bu Tevfik Bey'in ilk hocası Hüseyin Dede'nin bir latifesi idi. İhtiyar adam bu hatıra ile mahzunlaştı; yavaşça:

- Allah rahmet etsin... dedi. Sonra, bugün, galiba epeyce şey dinleyeceksiniz. Mümtaz, Emin Bey'i de çağırmış. Ressam Cemil ile beraber... yavaş sesle, bu Cemil Bey'i tanımıyorum, diye ilave etti.

İhsan sevinç içindeydi:

- Olur şey değil. Bu Mümtaz, gittikçe teşkilatını arttırıyor. Fakat nereden aklınıza geldi böyle?

- Üç gün sonra İstanbul'a taşınıyorum... Nuran gitmeden bir toplanalım, dedi.

- Emin Bey'i nerden buldun?

- Yolda gördüm. Ressam Cemil'e de rica ettim. Hem bana Ferahfeza Ayinini çalmayı vadetti.

- Merak ediyorum, Emin Dede'nin Neyi'yle yine yarışabilirmiyim? Onun için Emin Bey'in Neyi'yle yarış etmeyi istiyordu. Bu imtihan on beş

sene evvel aklına gelmezdi. On beş sene evvel derinden çekilen tek bir ah la misafir olduğu salonlarda avizeleri çınlatır, tek bir do sesiyle karşısında duran bir bardağı çatlatırdı.

Bugün Emin Bey'le arkadaşlık etmek, onun için henüz her şeyin bitmediğini gösterecekti. İhtiyar adam gelirken kudümünü bile beraber getirmişti.

.....

Kapı tekrar çalındı, Mümtaz:

- Emin Bey'dir muhakkak. Diye yerinden fırladı. Hemen hepsi arkasından koştular. Nuran, koltuğunda doğrulan dayısının önünden geçerken ona gülümsedi. Senelerdir Emin Bey'i görmediğini biliyordu. "Bu kış İstanbul'da oturursak, sık sık gider, görürüm..." diye bir kaç gün evvel sevinmişti.

Ressam Cemil bir elinde kılıfları üstünden sardığı iki ney, öbür eliyle Emin Bey'in arabadan inmesine yardım ediyordu.

Emin Bey, İhsan'a elini uzatırken: "Tevfik de geldi mi?" diye sordu. Her ikisiyle de çok eskiden dosttu. Tevfik Bey'i ilk gençliğinde Yenikapı mevlihanesinde tanımıştı. İhsan'ı ise Harbî Umumi içinde Tanburi Cemil kendisine tanıtmıştı. İhsan, Emin Bey'i tanıyana kadar ney'i sevmemiş, Türk mûsikîsinin tek aleti olarak tanburu, onun getirdiği coşkunluk havasını tercih etmişti. Fakat bir gece Tanburi Cemil'in kızkardeşinin Kadıköyü'ndeki evinde onu asıl kudretli tarafıyla dinledikten sonra fikri değişmişti. Bu Emin Bey'le Tanburi Cemil'in Hilali Ahmer menfaatine Şehzadebaşı'ndaki Ferah tiyatrosunda verdikleri konserden sonra olmuştu. Konser bitince Tanburi Cemil bir türlü Neyzen Dede'yi bırakmamış ve İhsan'ı da zorla alıp götürmüştü. İki gün iki gece orada mezesi kıt, fakat içki itibari ile çok zengin bir rakı masasının başında kalmışlardı. İhsan bu iki gün içinde, her iki sanatkarın nasıl seçkin insanlar olduğunu anlamıştı.

- Ananemizde yaşanan hayattan bahsetmek olmadığı için neler kaybettiğimizi o iki günde anladım. Yemeğe düşkün, içkiye lakayt, Tanburi Cemil'e çok hayran Emin Bey bu geceden her bahsedişinde;

- Şişelerin üzerinde "üstadım, aziz üstadım Cemil Beyefendiye" diye bir yığın ithaf vardı, derdi.

İhsan o günden beri Emin Bey'i unutmamış. Tophane'de Kadiri yokuşunun üstündeki evine son senelere kadar, boş saatlarında vakit oldukça uğramıştı. Sorel'in talebesi bu eski mevlevi için - Emin Bey'in dostları arasında veliliğe inananlar bile vardı. - "Benim sırrı tarafımdır." derdi.

Emin Bey, İhsan'la "Erenler yine kayıpsın..." diyerek selamlaştı. Tevfik Bey'e "senelerdir, sizi kaybettim ama kusur bizde, evin yolunu biliyorduk!" dedi. Tevfik Bey eliyle yanbaşıda yerde torbası içinde bekliyen kudümü göstererek:

- Senelerdir elime almamıştım. Bugün dolaptan çıkardım, dedi.

Emin Dede bir medeniyetin en yüksek cihaz olarak kendisini seçtiği insanlardandı. Neyinden daha narin denebilecek bir görünüşü vardı. Kendi gündeliğinden kopmuş herhangi bir mahluk gibi yavaş yavaş, hatta bu gündeliğin sıkıntılarını - ufak tefek rahatsızlıklar, endişeler, - beraberinde getirerek bahçeye girmişti. Kadınların, "sultanımı" diyerek ellerini sıktı. Mümtaz'ın arkadaşlarına iltifat etti. Sonra İhsan'ın yanındaki koltuğa rahat ve sakin oturdu. Ressam Cemil arkasından sakin melek çehresinde her zamanki tebessüm ile görünmüştü. Halinden, içinden o ana kadar ta'ziz ettiği, her hareketini aradaki yaşayış ve alem farklarına rağmen büyülttüğü adam için: "İşte o budur, bu çelimsiz admdır, bütün mazi hazinelerinin son bekçisi, kafası altı asrın altın uğultulu kovarı olan ve nefesinde bir medeniyet yaşıyan insan budur..." diyen bir hali vardı.

-Sizi buraya kadar yorsunlar ha?... diye gülümsüyordu,

-Aldırma erenler, biz istediğimiz için geldik, hava aldık, dost gördük. Hep sizler mi bize geleceksiniz, biraz da biz yorulalım.

Otra boylu, vücudu bir nevi bostan korkuluğu manzarası veren çökük omuzlu, esmer, çakır gözlü bir adamdı. Büyükçe, kemerli ve aşağıya doğru sarkık bir burun zayıf yüzünü adeta iki ayrı muntıkaya ayırıyordu. O kadar ki, hemen arkasından gelen kısa ve beyazı fazla bıyığın ve dudakların düz ve keskin çizgisi ancak onun bittiği yerde cehreyi tekrar

toplayabiliyordu. Bu haliyle Emin Bey devrinin en büyük mûsikîşinaslarından ziyade - gümrük, posta işleri gibi - şehrin umumi hayatından adeta uzakta görünen bir bürokrasinin o görünmez, fakat çok çalışkan memurlarından birine benziyordu. Meğer başınızı kaldırıp, gür ve kıvrık kaşların altındaki gözlere dikkat ederseniz; o zaman bu küçük ve lalettayin görünüşlü adam sizinle maddesinin çok üstünden konuşurdu. Mümtaz ilk defa tanıştıkları zaman Aziz Dede'nin talebesini, Tanburi Cemil'in yakın ve aralarındaki mizaç farkına bakılırsa çok sabırlı ve müsamahalı - dostunu, kamışın sırrına sahip bu son Mevlevi'yi sıkmadan tanımaya çalıştıkça bu gözlerin kendisini nasıl yakaladığını, halim bir eda ile sanki "neden maddemle bu kadar meşgulsün. Ne ben, ne de senin sanatım dediğin şey zannettiğin kadar mühim değildir...Elinden gelirse senin de benim de içimizde konuşan sırta, âlemşümül sevgiye yüksel....." diye azarladığını hatırlıyordu. O kadar asırlık Mevlevi terbiyesi onda ferde ait her şeyi silmiş, sanki bu halim, ilhamlı ve sabırlı adamı, - Aziz Dede'den bir gün dinlediği yedi sekiz notalık bir cümleyi aynen tekrarlayabilmek için eve dönüşünde sekiz on saat çalışmış, o modülasyona yükselmişti; bunu sık sık üstadını medh için anlatırdı - bir nevi hüviyetsizliğin içinde eritmişti. O kadar ki bu küçük ve kimbilir nasıl bir iç güneşinin sıcağında yarı erimiş maddesinden başka bir ferdi tarafı yok gibiydi. Bu madde de bir yığın adabın, teşrifatın, kendisini herkesle bir görmek, bize garip gelecek bir hicapta şahsi herşeyi inkar etmek terbiyesinin altında her an gizleniyor, kayboluyordu. Mümtaz ona baktıkça Neşati'nin :

Ettik o kadar ref'i taayün ki Neşati

Ayine-i pürtab-ı tecellada nihanız

beyitini hatırlıyordu.

Hakikat de buydu. Emin Dede maddesinde ve medeniyetinde gizli bir adamdı. Bu kadar büyük bir sanatkarda, herhangi bir sanatkarane edayı, şahsiyetini bir uca taşımış, orada kendi iç fırtınalarıyla yaşamış olmanın verebileceği bir değişikliği aramak beyhude idi. Daha ziyade aynı sahile çarpan bir yığın dalganın asırlar boyunca yaladığı, yuttuğu, bütün kenarlarını sildiği, hususitetlerini giderdiği bir çakıl taşına benziyordu. Herhangi bir kumsalda gezerken binlercesini gördüğümüz o yuvarlak ve

sert çakıllardan biri. Hatta aramızdan el ayak çekmiş bir alemin son ışıklarını muhafaza ettiğini, bir nevi zengin hazinedarı olduğunu dahi göstermiyordu. Tevazuu içinde hayatımızdaki bu değişikliğin, kendisini ve sanatını muhteşem bir harabe, yahut güneş batması gibi bir şey yapan üstüste inkarların bile farkında olmadan herkese karşı dost ve eşitti.

Ve Mümtaz onun şimdi evinin bahçesinde, sonbahar güneşi altında, siyah elbisesi içinde ve herhangi bir insan gibi oturuşunu seyrederken öbür alemin o kadar sevdiği ustalarını, Emin Dede' nin varlığından haberdar bile olmadığı ruh iklimlerini yaratanları farkında olmadan düşündü.

.....

İhsan bir gün Letaifi Rivayati Enderun'un Dede'ye ait kısımlarındaki boşluğunu Emin Dede'ye anlatınca karşısındaki gülerek :

- Erenler, yanlış kapı çalıyorsun... demişti. Ötekiler sanat yapıyor. Biz sadece duadayız. Bilirsin bazı tarikatlarda değil eser vermek, kabrinin üzerini yazdırmak bile iyi sayılmadı. İşte bu şarkdı. Mümtaz'a göre hem şifasız hastalığımız, hem de tükenmez kudretimiz olan şark. Emin Bey işte bu muhteşem inkarda ellerinden gelse ömürlerinin kısa şimşek parıltısını söndürecek, insanların son varisi idi.

Emin Bey'in hayatı da temiz ve saftı. Ömrünün uzun bir kısmını ağabeysinin kat'i vesayeti altında geçirmeye razı olmuştu. Alkol sigara kullanmadı; hiç bir ifratı yoktu. Biraz sonra yine bir medeniyetin ağzından ve çok basit dikkatlerle konuştuğunu gördüler. Aziz Dede'ye asıl hocası, Neyzen Hüseyin Efendi'ye, Cemil Bey'e, Zekai Dede'ye daha eskilere ait bir yığın fıkrası vardı. Aziz Dede sert, titiz, şişman, son derece afif, okuması yazması kıt bir adammış. Bir gün yazı yazmak için hokkasına daldırdığı kalemin mürekkepsiz çıktığını görmüş ve bu işaretin manasını anlayarak yalnız kalple ve niyetle Allah'a bağlanmaya karar vermiş, Neyini, kendisini son devrin bazı molla beylerine benzeten iri göbeğine dayayarak oturduğu yerden çalarmış.

Bir akşam Beylerbeyi İskeleyi'nde kahve zanlıyla girdiği bir gazonoda pencere kenarında bir müddet denize daldıktan sonra aşka gelmiş, bir ney taksimi yapmış. Siyah gümrak kaşlarının altında iki ocak

gibi yanan gözlerini kapayarak aldığı için yavaş yavaş gazinonun dolduğunu ve ruhani ilhamının sofrasına bir akşamcı kfilesinin toplandığını görmemiş. Onlar da zaten çıt çıkarmadan demleniyor, garsonlar Dede'yi rahatsız etmemek için ayaklarının ucuna basarak gidip geliyormuş.

Taksim bitip de etrafındaki kalabalığı ve rakı kadehlerini görünce Aziz Dede yerinden fırlamış. Bu hikayeyi her anlatışında řu cümle ile bitirmiş:

"- Erenler öyle bir hicap duydum ki, üç gün evden çıkmadım; bir ayda ehip baya ras gelmekten korktum.

Bununla beraber Aziz Dede'nin talebesi sofraya oturdukları zaman içki içilmesine itiraz etmedi. Yalnız "Fazla kaçırmayın. Bugün pek oşkunluğum var üstümde... Tefik Bey'e her zaman rastlanmıyor artık. Sakın, Cemil'e de içirmeyin, çalarken şaşıır... " dedi. Bunu söylerken gözlerinin içi gülümsüyordu. Hakikatte Cemil'i çok severdi. Onun ısrarıyla ve epeyce hazırlıklı gelmişlerdi. Cemil ona Mümtaz'ın Ferahfeza ve Sultani Yegahı çok sevdiğini söylemişti.

Emin Dede sofraya nimetlerini seviyordu. Zaten ağabeyişi hattatlarımızdan Vasfi Bey, yemekteki ustalığıyla meşhurdu; onun kağıt içinde hindisi bütün İstanbul'da söylenirdi. Bu yemeğe sanki bir nevi gecikmiş Romalı zevki ile kefenli hindi adını vermişlerdi.

Bununla beraber yemeklerin güzelliğini metheden birkaç sözden başka yemeğe dair birşey söylemedi. Sadece ağabeyinin usulüyle yapılmış piliçler gelince Nuran'a: "Bunu dayınız öğretmiştir size.." dedi.

Tefik Bey gülümsedi:

- Hünerler el değıştirmezlerse devam etmezler.. dedi.

Emin Bey onun sofraya zevklerine olan merakını, eskiden verdiği o debdebeli ziyafetleri anlattı. Eski Mevlevi dergahlarının sımatlarından, kendisinin tanıdığı aşçı dedelerden, onların pişirdiği kuzu ve pilavlardan, aynı güzide insan ve asıl zevkle bahsetti. O kadar ki, Mümtaz onu dinlerken, "Bizi iğrendiren alaturka büsbütün başka şey demek.." diye düşündü. Sonra bahis Nuran'ın babasına geçti. Onun Yıldız fabrikası için

yaptığı tabak örneklerini, yazılarını çok iyi tanıyordu. Zaten kendisi de hattattı. Belki ağabeysinın mutlak vesayeti altında olmasaydı bu istidadı daha genişlerdi, diyenler vardı. Mümtaz onun bu sanatlardan ve musikiden bahşedişini dinlerken daima halka yakın bir safiyeti muhafaza ettiğine, güzel hakkında büyük bir seçme kudreti olmadığına dikkat etti. Zevkimize ve ananemize sonradan giren ve onu hayli soysuzlaştıran şeylere karşı müsamahası da buradan geliyordu. Bu kibar mevlevi etrafında değişen zevkle, onun içinde, her kımıldeşının aksini kendisinde duyarak büyü-müştü. Onun için Yahya Kemal'le zevkimize gelen o saf şekilde eskiyi aramak ve duymak arzusu onda yoktu. Tıpkı bizden evvelkiler nasıl Servet-i Fünun diliyle yazılmış bir gazele eskinin en saf eserlerine yakın bir itibar gösterirlerse, o da, yazıda, resimde, musikide olan bir yığın değişikliği öylece kabul ediyordu. Zaten bahsettiği şeylerde hususi çizgiler bularak konuşan adam değildi. Ve böyle şeyleri pek az tadıyordu. Bununla beraber yaradılışından gelen bir zevkle son derece seçkin olmasını biliyordu. İster yazıda, ister musikde olsun etrafındaki anane değişikliğinden nasıl kendisini muhafaza etmişse konuşmasında da kendisini öylece koruyordu. Sanat eserlerinden hiç bir hususi ıstılah kullanmadan iyi işçi dikkatiyle bahsediyor, iyi ve müstesna işçi hüviyetinin prestijiyle sofraya ve meclise hiç istemediği halde hakim oluyordu. Macide onun için kızını beyaz bulutlar arasında ziyaretten vazgeçmiş, Mümtaz'ın akıbeti için vehmettiği korkulardan kurtulmuş, Nuran ise bu tecrübeli üstada hayatına hakim olan baba ve yaşlı erkek sevgisine ve bu sevgi ile beraber yürüyen itaat hissine kendini teslim etmişti. Onu sevmekle, onu dinlemekle kendisini adeta bir yığın günahattan kurtulmuş hissediyordu.

Emin Bey dondurmayı dokunur diye reddetti. Veyalnız sade bir kahve ile yemeği kapattı.

.....

Bu prestiji asıl yemekten sonra çekildikleri üst kat sofrasında neyini çalmağa başladığı zaman tattılar. Pek az insan bir hünerin emrettiği duruşu takınmakla bu kadar değişebilirdi.

İlk önce Tevfik Bey'e:

- Mirim Ferahfeza'ya var mısın? diye sordu. Tevfik Bey senelerdir bu eseri söylememiştir. Fakat tecrübeyi kabul ediyordu: bu hiç beklemediği zamanda gençliğe dönmek olacaktı. Daha Mülkiye'de iken meşk ettiği ayini, Emin Dede'nin taksimi esnasında hafızasında aradı. Sonra elinde kudümü alaturka sazların ayağını sarkıtarak oturanlara verdiği o acayip vaziyette oturduğu kanepede bekledi.

Emin Dede makamların arasında çok kısa bir gezinti yaptı ve sonra Dede'nin Devrikebir Peşrevi'ne girdi. Mümtaz bu Peşrevi cemil'den birkaç defa dinlemişti. Fakat şimdi o büsbütün başka bir eser olarak karşısına çıkıyordu. Daha ilk notalardan itibaren garip bir hasret duygusu binlerce ölümün arasından güneşe hasrete benzeyen bir özleme içlerini kapladı, sonra bu hasret duygusu hiç dağılmadan.

.....

Emin Bey'in neyi, nefes ve rüzgar mahiyetini hiç kaybetmeden madeni, yahut daha iyisi garip ve renkli çoğalışında mücevher parıltılarıyla nebat yumuşaklığını birleştiren bir ses çıkarıyordu. Fakat ne kadar tok, hacimli ve genişti. Büyük sofa onunla doluyor, pencerelerden dışarı taşıyor, adeta bahçe son çiçeklerinin, sararmış yapraklarının üzüntüsüyle onda değişiyordu. Bazan her şeyi kendi cevherine ve oradan da daha derin bir asıl'a iade edilecek gibi eriyor, tavandaki küçük avize bu gül yağmuruna benzeyen ses çağlayanında acaip kavs-i kuzahlarla tutuşuyor, sonra cesur bir dirsek büküşüyle veya ancak hiç rengini kaybetmeden nizamını benimsediği sarmaşıklarda, salkımlarda, ince lifi nebatlarda görülen o acaip ve birbirine yapışık tırmanışta - kendi kendisinden biraz evvelki çehresi olarak doğuyordu. Mümtaz Cemil'in neyini ustasının sesi arasında ararken birinci hane bitti. İkinci hane sakın bir raksla bu bitişin vehmettirdiği mahzun hatırlayıştan fırladı. Tekrar üstüste rüzgarlarda savruldu, ruh fırtınasından geçtiler, ümitsiz iştiyakların -.Ah bu her şeyin ebediyen kaybolmuş vehmi-; aynasında yalnızlıklarını seyrettiler. Ve Ferahfeza Peşrevi yahut imkansız uzlet çöllerinde yolunu seçmeye çalışan ruh, dördüncü defa o mahzun hatırlayışa, o sular altında tutuşmuş akşam dünyasına döndü.

Hemen herkes kendi ömrünün rüzgarında dağılmış gibiydi. Yalnız Emin Bey ayakta çok temiz ve dürüst kıyafetiyle, yüzü sertleşmiş, sırrın ve nağmenin mahfazası uzviyetiyle bir sembol gibi duruyordu. Kendi içinde toplanmanın bütün sırrı cehrenin içi ten sertliğindeydi; onu yanibaşında, biraz arkada ressam Cemil, kumral Saksonya fağfuru çehresi biraz daha incelmış tatlı bir gülümsemede sanki biraz evvel geçtikleri yolu seyrediyordu. Tefik Bey öbür tarafta kucağında kudümü alaturka sazların sandelye oturuşuna kattığı o daima yadırgatıcı rahatsızlık içinde bekliyordu.

İhsan dayanamadı; çok yavaş bir sesle :

- Dedem, senin muhteşem bir renk dünyan var... dedi. Emin Bey bir gözü kudümünü çalmaya hazırlanan Tefik Bey’de, tam bir neyzen bakışıyla ve aynı yavaş sesle cevap verdi:

- Erenler, pirin himmetini unutma... sonra sizin o renk dediğiniz şey, ben olsam aşk derdim ya, asıl merhum Dede Efendimizde... Emin Bey eski musikişinalardan veya velilerden yaşayan insanlar gibi bahsetmekle kalmıyor, ölümlerinin uzaklığını, üstadınız, pirimiz, efendimiz gibi şahsını bir nevi bağışlama vafında siliyor, böylece kendisi, yaşadığı zaman, bahsettiği insan ve ölümün mücerret zamanı birleşmiş oluyordu.

Fakat asıl mucize ayinin kendiyile başladı.

Dede’nin Ferahfeza ayini sadece bir dua, inanan ruhun Allah’ını aradığını bir çırpınış değildi. Mistik ilhamın vafı olan geniş hamleyi, sırrı, doğrudan doğruya zorlayan büyük ve dinmez hasreti, hiç kaybetmeden eski mûsikînin belki en oyunlu eserlerinden biriydi. Dede alaturka mûsikîsinin makamlar arasında küçük gösterişler, deışmeler ve kararlarla dolaşmaktan ibaret olan gelişmesini o şekilde idare etmişti ki, ayin kendiliğinden bir sembol oluyordu.

.....

Herhalde mûsikî yaptığını bir anda bozan, hal dediğimiz o zaman platformunu, asgari bir gözle dokunup geçme anına indiren nizamiyle bizde bu hasreti en çok konuşturan sanattır; ve ney bunun en belagatlı aletidir.

Bir an Mümtaz'a öyle geldi ki, Tevfik Bey'in sesi, Emin Dede'nin Ney'i ile girdiği yarışta bu iki rüzgardan birini tutuyordu.

.....

Emin Bey hep beraber geçtikleri tecrübenin ardından gibi İhsan'a tebessüm etti. Sonra Tevfik Bey'e tatlı bir gülümseme ile Ney'ini tekrar ağzına götürdü.

Tevfik Bey, Ney'in sesiyle - belki de eseri bozacak bir yarışa girmemek için bu sefer sesini adeta hafifletmiş, iyi yontulmuş kıymetli bir taşın üzerinde, gözün ancak takip edebileceği çok yumuşak bir kabartma haline getirmişti.

.....

Emin Bey'in Ney'i, ayini bitiren iki yörük terennümün ikisini de çaldıktan sonra, kısa ve renkli yürüyüşünde bir sema haritasını çizer gibi, bir kaç makamın burcunu birbiri ardınca dolaşan bir taksimle, bu yörüklerin çok değişik Ferahfezasından, başlangıcın büyük nağmesine, etrafındaki herşeyi bir hasret ocağı yapan nağmeyi geçti ve orada sustu... Tevfik Bey kudümünü elinden bıraktı; alnını sildi. Herkes bir devle, zaman deviyile güreşmiş gibi yorgundu. Emin Bey Tevfik Bey'e "Sen ihtyarlamayacaksın ...Sana ihtiyarlık yok..." diye seslendi. Birbirine bizim nesillerin tatmadığı bi sevgiyle baktılar. İhsan:

- İkiniz de mucizesiniz... dedi.

.....

Emin Bey'in taksimi, ayini birinci selamında bestekarın yedi defa ayrı ayrı yollardan, karşılarına - birincisinden çok güzel ve beklenmedik bir şey, kendi içimizden ve kudreti gittikçe artan bir hatıra gibi,- çıkardığı Ferahfeza'yı onlara, artık kendilerine ait bir zaman gibi iade ederken, Mümtaz bu düşüncelerin arasından idi. Ve bu yüzden, kendi benliklerinin, bir ucu ölçsüz mazi karanlıklarında gömülü gölge varlıklarının arasına, Neyzenin sakınılmaz bir netice, bir ömrün asıl çehresini bulduğu son menzil gibi vardı bu Ferahfeza cümlesinin de katıldığını, onu da öbürleri

gibi sık sık yaşayacağını,- kendi yıldız uçuşuyla veya pırıltılı nebüloz çöreklenişiyile aydınlattığı bir meçhulden, sırf Suad'da gördüğü bir isyan yüzünden- duygularını idare edeceğini anlamıştı.

.....

O kadar ki, musiki bittikten sonra tekrar Tevfik Bey ve Emin Dede, yine aynı makamın etrafında dolaşan besteleri ve semaileri okurken Mümtaz evvelden tanıdığı bu eserleri, şimdi aynı ümitsizlik hissi içinde dinledi. Hatta dayısına her zaman olduğu gibi refakat eden nuranın sesini yine her zaman yaptığı gibi etraftan ayırmaya çalışınca, bu sesle kendi arasında bir nevi engelin varlığını vehmetti.

.....

Nuran döndüğü zaman Emin Dede meşhur taksimlerinden birini daha yapıyordu. Fakat yine hep Freahfeza idiler. "Mûsikî, aşk için iyi vasıta değil..." diye düşündü. çünkü mûsikî zamanın üzerinde çalışıyordu. mûsikî, zamanın nizamı idi, hali yok ediyordu. Saadet ise bu gündedir. Mes'ut olmadıktan sonra niye sevmeliydi?

Fakat kim mes'uttu? Bu neyin şikayeti beyhude bir şey değildi. Bu kozmik seyahat insanoğluna saadetin beyhude bir gaye olduğunu anlatmıyor muydu?

.....

Emin Bey taksimini bitirir bitirmez izin aldı. Cemil'i,"çok yormamak şartıyla" onlara bırakıyordu. Mümtaz misafirini yokuşun başına kadar uğurladı. Ve isteksiz eve döndü.*

* Ahmet Hamdi Tanpınar, Huzur adlı roman, Tercüman Yayınları İstanbul-1964 s.232-254

BÖLÜM 3 HATTATLIĞI

3.1.- HATTATLIĞI

Emin Efendi ve kardeşi Ömer Vasfi Efendi iptidai mektebinden sonra, Tophane'de Fevziye Rüştîyesi'ne devamları esnasında mektebinde hüsnühat muallimi Çukurcumalı Kadri Efendi'den sülüs ve nezih yazılarını öğrenmeye başladılar. Hocaları, yazı yazmaktan ziyade, eski üstadların eserlerini toplamaya meraklı bir zat olup, hayatı hakkında bildiklerimiz çok az ... Ölümünden bile kimselerin haberi olmamış. Ancak beslediği koyunlar açlıktan feryada başlayınca komşuları gelerek vefat ettiğini öğrenmişler. O kıymetli yazılar perişan olup sokaklara dökülmüş.

Ömer Efendi Sami Efendi'ye devam ederken kardeşi Emin Efendi'yi de yanında götürmeye başladı. Vaktiyle bir hayli ney üfleyen ve meşhur Nayi Aziz Dede'nin de hemdemi olan Sami Efendi, o zamanın genç neyzeni Emin Efendi'ye yanında getirdiği nay'ını çaldırarak zevkle dinler ve " bu oğlanda kudema tarzı var, işittikçe safalanıyorum " dermiş. İşte bu ziyaretlerde, Emin Efendi yazılarını Huzur-ı Sami'ye arzeder, Hazret de bazı tariflerde bulunurdu. Usulüne göre ağabeyi Ömer Vasfi Efendi gibi yazı meşk etmiş değildir. Fakat Yaradan, Emin Efendi'ye mûsikîde olduğu kadar yazı san'atında da öylesine bir kabiliyet vermişki, bu tarifler " Elde isti'dad olunca kâr kendisini gösterir " kavlince, onun ilerlemesine vesile olmuştur.

Cami derslerine ve Hukuk Mektebi'ne devamı sırasında Post - Telgraf İdaresi Mektubi Kalemî'ne giren Emin Efendi, 1924'te Erkân-ı Harbiye-i Umumiye (Genel Kurmay) Dairesi hattatlığına tayin olundu; böylece ilerde soyadı olarak sececeği "Yazıcı"lığı kendine meslek edindi. Bu arada, fırsat buldukça ağabeyinin Cel yazılarını tashih ederek Celî Sülüs'deki mehareti arttırdı.

Emin Efendi'nin hat san'atında en mühim vasfı yazı " taklid " etmektir. Üstâd Necmeddin Okyay'ın teşvikiyle bu yolda eserler veren Emin Efendi, Şeyh Hamdullah'dan bu yana, beğendiği büyük hattatların Sülüs - Nesih kıt'alarını adeta onların şahsiyetine bürünüp fotoğraf kudretiyle aynen yazarak taklîd etmiştir. "Taklîd" hat san'atında pek makbul bir tarzıdır. Resmi vazifesi dolayısıyla, daha ziyade evrak ve haritalar üzerine yazan Emin Efendi, emekli olduktan sonra da gerek hat, gerekse mûsikî sahasında meşguliyetini sürdürdü.

Lâkin 1943 Ağustos'unda gelen felç rahatsızlığı, onu her iki san'atından da kopardı.

Emin Efendi'nin hat san'atındaki mevkii itibariyle, Kadiasker Mustafa İzzet Efendi'den geri kalır tarafı yoktur. Ne var ki, gündelik resmî meşgalesi ve kısa ömrü Mustafa İzzet Efendi gibi verimli olmasına mani teşkil etmiştir. Eserleri sayılıdır:

Emin Efendi'ye ait taş mahkûk kitabe:

- Sultanhamam'ında, 1.Vakıf Hanı önündeki çeşme üstünde celi sülüsle ayet-i kerime (başka bulunamamıştır). Ayrıca hususi koleksiyonlarda, her ikisinin de eserlerine tesadüf etmekteyiz.

Ömer ve Emin Efendi'lerin kalıp halindeki celi yazıları yaklaşık yirmi sene evvel Tophane'deki evlerinden M.Uğur Derman hocamızın özel koleksiyonuna geçmiş bulunmaktadır. (10)

10) ED

EY Ans. Makalesi

HC Özel Sayısı

HS Hoş Seda

İKH

KİH

M 26 Recep h. 1340

NEE

NHD

THSS

SONUÇ ve ÖNERİLER

"İşte o budur. Bütün mazi hazinelerinin son bekçisi, kafası altı asrın uğultulu kovunu olan ve nefesinde bir medeniyet taşıyan insan budur...." diyor, Ahmet Hamdi Tanpınar.

Güçlü romancı, Emin (Dede) Efendi'yi tanımış ve etkili bir yorumla san'atçıyı dile getirmiş.

Neyzen Emin (Dede) Efendi ilk bakışta günümüze çok az eser bırakmış olarak görülmekte ve ne yazık ki birçok kimse tarafından bu şekilde bilinmektedir. Biz bu araştırmada Neyzen Emin Efendi'nin özellikle Türk mûsikî sahasında geçmişle gelecek arasında muazzam bir köprü oluşturduğunu tespit ettik. Mesela Üstad; Hocası olan ve Türk Mûsikîsine çok önemli eserler vermiş olan, merhum Aziz Dede'nin üfleme stilini Niyazi Sayın Hoca'ya hatta Sadettin Özçimi Beyefendi'ye kadar ulaştırma kudretine sahip bir deha idi. Bu mahareti kaybolmak üzere olan eserleri hattatlık hususiyeti ile günümüze taşımada da göstermiştir. Birçok öğrencisine defterler yazmış ve yüzlerce eserin günümüze yanlışsız gelmesine vesile olmuştur. Öyle ki merhum faydalı ve kalıcı olması bakımından Ney ile yapmış olduğu taksimleri bile öğrencilerine yazarak hediye etmiştir. Bestelerine gelince; bir tek Beyati Peşrev bile bilinse Türk Mûsikîsi baki kaldıkça, eserleri de baki kalacaktır. Yeni kuşak bestecileri ve Türk Mûsikîsine gönül verenler Emin (Dede) Efendi'nin eserlerini inceledikçe Türk Mûsikîsini anlayıp, anlatabileceklerdir.

Neyzen Emin Dede Efendi'nin kendisinden yaşça çok küçük olan öğrencisine yazmış olduğu eski Türkçe orjinal mektubundaki hitabını şu şekilde tercüme ettik:

Huzur-u Alilerine

Muhterem, Sultanım, Efendim;

Bu hitap dikkate şayandır. Bu belge müzik dehasının " edep vesika-sıdır. "

İlk bakışta bu çalışma bazı araştırmacı kimselere basit bir konu gibi gelebilir. Fakat uzun süre araştırmam sonunda tam kaybolmaya yüz tutmuş birkaç özel koleksiyondan elde ettiğim Emin Efendi'ye ait orjinal

belgeler, defterler, fotoğraflar ve mektuplar gün ışığına çıkarıldı.

Sonuç olarak gerek san'atı gerek kişiliği ve gerekse bir müzik adamının nasıl olması gerektiği konusunda Yeni Neyzen Emin (Dede) Efendi'lerin yetişmesi açısından bu dehayı çok iyi bilmek, öğrenmek ve yeni jenarasyonu bilgilendirmek gerektiği inancındayım.

KAYNAKLAR

A) BASILI ESERLER

- CAN**, Halil, Emin Dede (Ebedileşen Dehalarımız) Makale, Türk Musikisi Dergisi Sayı 4-5 Marmara Basımevi 1948
- DERMAN**, M. Uğur, Kardeş İki Hattatımız (Ömer Vasfi Efendi - Neyzen Emin Efendi) 50 San'at Sever Serisi İst. - 1966
- DERMAN**, M. Uğur, Türk Hat San'atı'nın Şaheserleri, Kültür Bakanlığı Yayınları İst. - 1981 sahife 51
- DERMAN**, M. Uğur, İki Kardeş Hattatımız : Hatip Ömer Vasfi Efendi - Neyzen Emin Efendi Kök Dergisi 1985 sayı 5-12
- HEPER**, Sadettin, Mevlevi Ayinleri İstanbul 1979
- İNAL**, İbnülemin Mahmut Kemal, Hoş Sada Emin Efendi, İst. - 1958 sahife 176-177
- KARADENİZ**, Ekrem, Türk Musikisinin Nazeriye ve Esasları, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları
- ÖZALP**, Nazmi, Neyzen Emin Efendi (Yazıcı) Türk Musikisi Tarihi, TRT yayınları Derleme Cilt 2. Ankara - 1989 sahife 91-92
- ÖZTUNA**, Yılmaz, Türk Musikisi Ansiklopedisi II. Kısım M.E.B. Yayınları İst. - 1976 sahife 176
- RONA**, Mustafa, Emin Yazıcı, 50 Yıllık Türk Musikisi Türkiye Yayınevi İst. - 1960 sahife 176
- SAY**, Ahmet, Müzik Ansiklopedisi, Sanem Matbaası, Ankara 1985 Cilt 3 Sayfa 955
- ŞAHSUVAROĞLU**, Prof. Dr. Bedi N., Ecz. Yarbay Nayzen Halil Can : Neyzenbaşı Emin Dede 1974 sahife 47
- TANPINAR**, Ahmet Hamdi, Huzur Adlı Roman Tercüman Yayınları İst. - 1964 sahife 232-254
- ULUNAY**, Refi Cevat, " Neyzen Halil Dikmen" 21 Ekim 1964 sahife 3 *Tuğba Karabaş'ın bitirme ödevinden.*
- ÜNGÖR**, Ethem Ruhi, Halil Can Özel Sayısı: " Bir Neyzen Başı ki" Musiki Mecmuası Mayıs - Haziran 1973 *Bu yazıdan naklen Prof. Dr. Bedi N. Şahsuvar-oğlu' nun hazırladığı Yarbay Neyzen Halil Can başlıklı kitabı sahife 105'e bakınız. İst. - 1974*

B) YAZMA BELGELER

1. Mektup (1942)

Neyzen Emin Efendi'nin, Dr.Emin Kılıçkale'ye gönderdiği mektup (son yazısı), fotokopi, Dr.Emin Kılıçkale'nin oğlu Yılmaz Kale'de bulunan bir varak-battal boy.

2. Hamparsum notası defteri

Neyzen Emin Efendi'nin el yazısı olduğu söylenen ve Neyzen Dr.Emin Kılıçkale'den oğluna intikal eden Hamparsum yazısı ile yazılı defter fotokopisi (bu Hamparsum notasının kurşun kalemle , sarı sayfalı ve deri muhafazalı deftere yazılmış olduğu ve Dr.Emin Kılıçkale tarafından rahat okunabilmesi için üzerinden mürekkepli kalemle gidildiği, Dr.Emin Kılıçkale'nin oğlu Yılmaz Kılıçkale - Gaziantep Belediyesi Kültür Müdürü 1989 - tarafından beyan olunmuştur.

Bu defterde anlaşıldığına göre Hamparsum notası ile muhtelif eserler ve bu arada Neyzen Emin Dede'nin taksimlerinin notaları kayıtlıdır.Defter 66 çift sayfa halindedir.

Yılmaz Kale babası Dr.E.Kılıçkale'nin nezareti altında bu notaları okunaklı ve temiz bir Hamparsum notası ile yeniden temiz bir şekilde yazmıştır.Bu defter Yılmaz Kale'dedir.

3. Hamparsum notası külliyatı

Divan Edebiyatı Müzesi'nde (Galata Mevlevihanesi) 552 envanter numaralı Neyzen Emin Efendi tarafından kesik uç kalem Hamparsum olarak, 32x22,5 ebadında, 3cm kalınlığında siyah meşin kaplı tamamı 138 yaprak, son kısmı boş, gayet düzgün ve okunaklı bir şekilde yazılmış defter. Bu defterin Sadettin Heper Beyefendi tarafından bağışlanmış olduğu müzenin kayıtlarında kesin olarak belirtilmektedir. Defterin 244. sahifesinden itibaren Neyzen Emin Efendi kendi eserlerini yazmıştır.

Defterin diğer sahifelerinde çoğunlukla bestekârları belli 41 adet Ayin-i Şerif, 51 adet peşrev ve son peşrev, 8 adette değişik makamlarda kendisine ait olan peşrevler bulunmaktadır.

4. Hamparsum notası

Halil Dikmen'in yazısı olarak bilinen tamamı 12 sayfa Hamparsum olarak yazılmış Neyzen Emin Efendi'nin muhtelif eserlerinin fotokopisi. (Fotokopi Mehmet Dalbudak Beyefendi'den alınmıştır.)

5-6. Hamparsum notası

Neyzen Niyazi Sayın Beyefendi'den değişik ebatlarda Neyzen Emin Efendi'ye ait olduğu kesin olarak bilinen Hamparsum yazılı iki adet kurşun kalemle yazılmış defter.(Fotokopisi temin edilmiştir)

7. Mektup (27/02/1942)

Niyazi Sayın Bey'den temin ettiğimiz kime yazıldığı belli olmayan, Neyzen Emin Efendi'nin kaleminden, defterlerinden birisi içinden çıkan mektup.

Mektup yanında yazılı bulunan Hamparsum notalı Aziz Dede'nin Uşşak saz eserinden bir bölüm.

8. Mektup (28 Recep h. 1340)

Üsküdar Mevlevihânesi son şeyhlerinden Ahmet Remzi Dede'nin Erkan-ı Harbiye Harita Dairesi Reisi Kaymakam Abdurrahman Bey'e Emin Efendi için yazdığı mektup. Orhan Nasuhioğlu'nun özel koleksiyonundan temin ettiğim bu mektubu Orhan Nasuhioğlu Halil Can Bey'den 24 Eylül 1967'de fotoğraf halinde almış, ben de Orhan Bey'den fotokopi olarak temin ettim.29 Mart R.1338

9. Cüneyd KOSAL Kütüphanesinden alınan el yazması notalar

(Halil Can - Sadettin Heper)

**EK.A: NEYZEN EMİN (DEDE) EFENDİ’NİN
ESERLERİNE AİT NOTA ÖRNEKLERİ**

NEYZEN EMİN EFENDİ

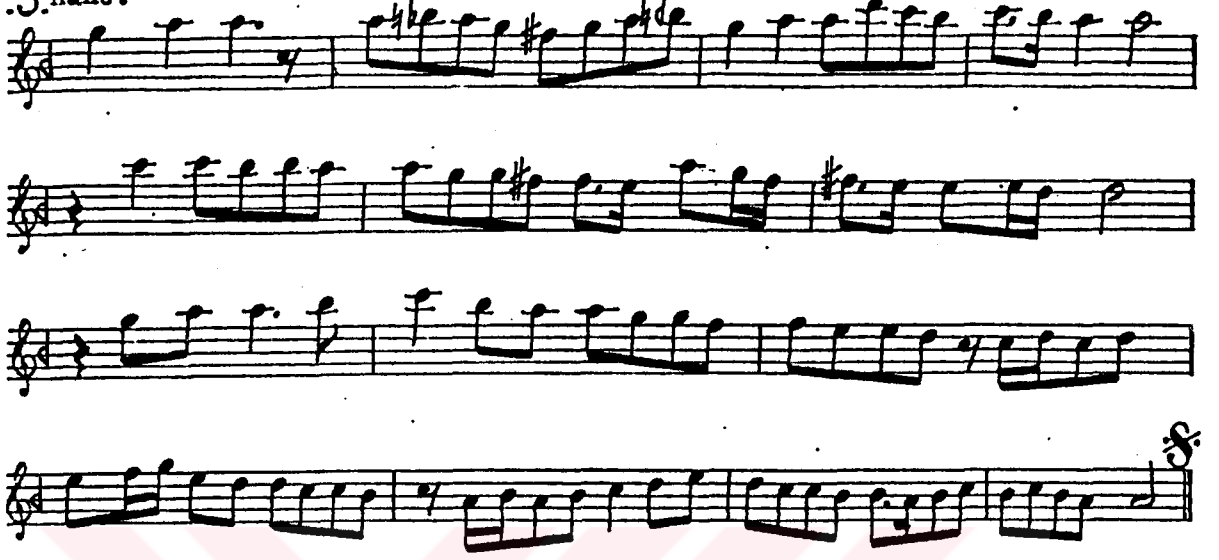
1. TESLİM.

2. Hâne.

→ 2.

Beyâti Peşrevî'nin devamı.

3. Hâne.

4. Hâne.

SÖZİNÂK PEŞREVİ

Devr-i kabir

Neyzen Emin Efendi

28

Teslim

2. Hane 3. Hane 4. Hane Hane

2. Hane

3. Hane.

4. Hane.

SÖZİDİL PEŞREVİ

Devr-i kebîr

Neyzen Emin Efendi

28

Teslim

2 *Hane*

3 *Hane.*

HEPER, Sadettin, Mevlevi Ayinleri Konya Turizm Yayinlari, Istanbul 1979

DİLKEŞİDE PEŞREVI

Devr-i kebir

Nâyi Emin Efend.

2. Hane.

2 3 4 Karar

Ahmet Avni Konuk'un Dilkeşide Ayin-i Şerif-i için bestelenmiştir.,

ROY-I IRAK PEŞREVİ

Devr-i kebir

Nâyi Emin Efendi

28

Teslim.

2. Hane'ye 3. Hane'ye 4. Hane'ye Karar

2. Hane.

Ahmet Avni Konuk'un Ruy-i Irak Ayin-i Şerifi için bestelenmiştir.

HEPER, Sadettin, Mevlevi Ayinleri Konya Turizm Yayınları, İstanbul 1979

BÖSELİK AŞIRAN PEŞREVI

Devr-i kebir

Nayi Emin Efendi

28

Teslim.

2. Hane.

(4) (4)

Ahmet Avni Konuk'un Buselik Aşiran Ayin-i Şerifi için bestelenmiştir.

X

Devrikelir

Rahatülervah pîşrevî

Nîvî Emin efes

Nb: 5

1-

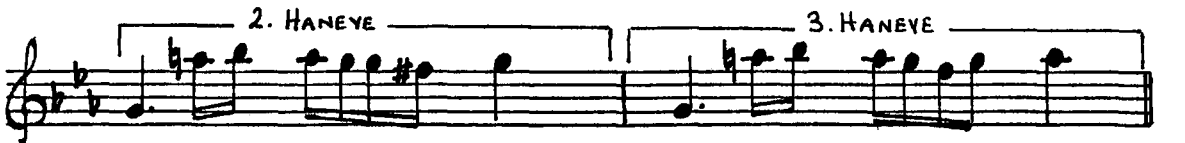
2-

KÜRDİLİ HİCAZKAR PEŞREVİ

Usulü : Muhammes

Neyzen Emin Efendi

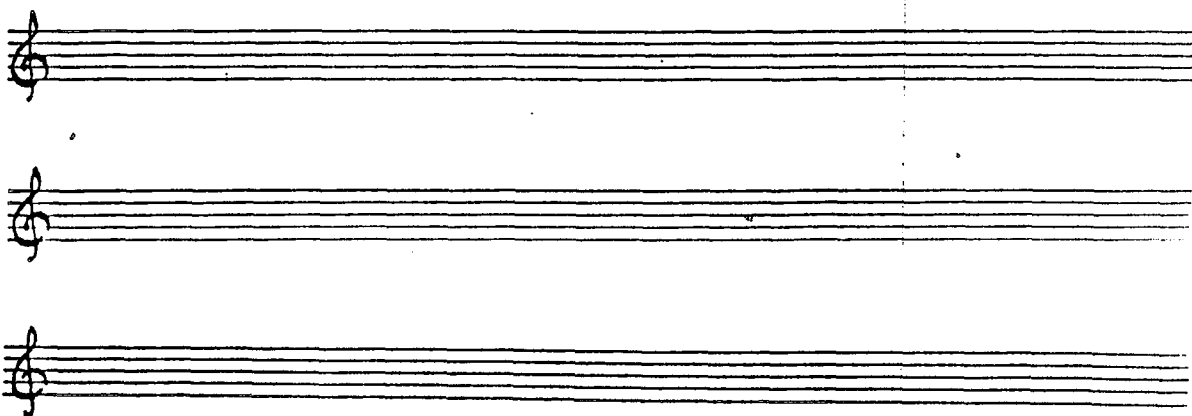
1.Hane

2.Hane

3.Hane

SCHIRMER

No. 51-10 Staves

ROLAND
CEVIKSEVER 23-Subat/1995

İstanbul Belediye Konservatuvarı
Türk Musikisi Topluluğu
I. Aksak Semaî

NEVA SAZ SEMAİ

Neyzen Emin Efendi
Umit Gürelman'dan alındı

The image displays a handwritten musical score for the Nava Saz Semaî. The score is written on four staves, each beginning with a circled measure number: I, II, III, and IV. The time signature is 10/8. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and bar lines. A large, faint red watermark is visible across the center of the page. The signature 'C.G.' appears at the end of each measure.

Cüneyd KOSAL Kütüphanesinden

[illegible][illegible][illegible][illegible]

1/2
11
X

[illegible]

[illegible]

۱۵۰ : است میراث : میراث میراث : میراث میراث : میراث میراث

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰

۱۔ میری بہتر : ۲۔ کھانہ : ۳۔ ہرگز نہ : ۴۔ میری

سید ارشد شیرازی سرکار مولانا محمد جعفر صاحب مدظلہ العالی

یہ تہذیبیں ہرگز نہ تھیں نہ ہوں گی۔

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

وہاں سے آکر اپنے گھر پہنچا۔

$$(m^k \text{ mod } n) = 1$$

۱۰
 —————
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۲
مہتمم اشتادین بدوئی صاحبزادی
(عینہ الیوم...)

تہ... ک... تہ... تہ...
تہ... (تہ... تہ...)
تہ... تہ... تہ... تہ...
تہ... تہ... تہ... تہ...
تہ... تہ... تہ... تہ...
تہ... تہ... تہ... تہ...
تہ... تہ... تہ... تہ...
تہ... تہ... تہ... تہ...

کسرتار و صفا : صفت کسرتار : کسرتار تر است
 پیرتر : پیرانه کسرتار : کسرتار تر است
 کسرتار : صفت کسرتار : کسرتار تر است
 صفت کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است
 کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است

صفت کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است
 کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است
 صفت کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است
 کسرتار : کسرتار تر است : کسرتار تر است

زکریا ترکه تری : ده ترکه تری : حسین
 نذر : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 و صدت لیره : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :

: ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :
 : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری : ده ترکه تری :

حُرِّمَ نَزْرُ : کُتَبُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :

نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :
 نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ : نَزْرُ نَزْرُ :

تکلیف از این : که هر کس : که در شهر است
 در شهر ، زمره شهر : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 یکسر که بفرمان : که هر کس : که در شهر
 در شهر : هر کس : که در شهر : هر کس : که در شهر
 در شهر : هر کس : که در شهر : هر کس : که در شهر
 در شهر : هر کس : که در شهر : هر کس : که در شهر

تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف
 تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف : تکلیف

اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :

اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :
 اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا : اَمْرًا مَدَقًّا :

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

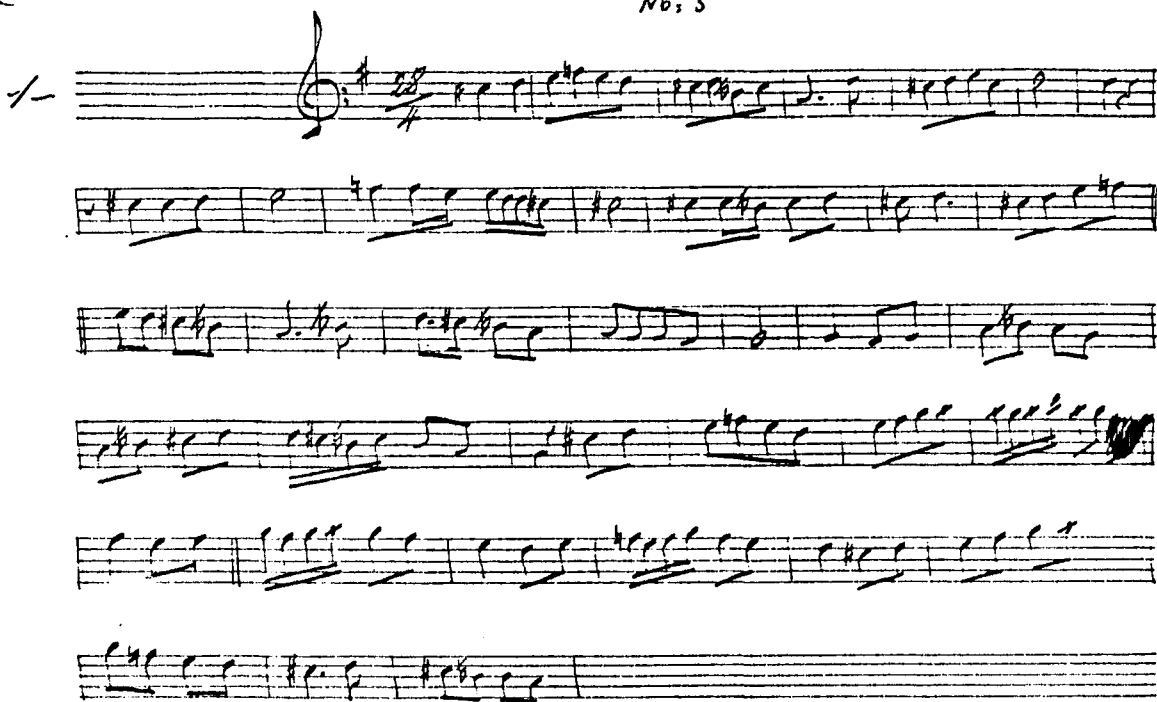
K

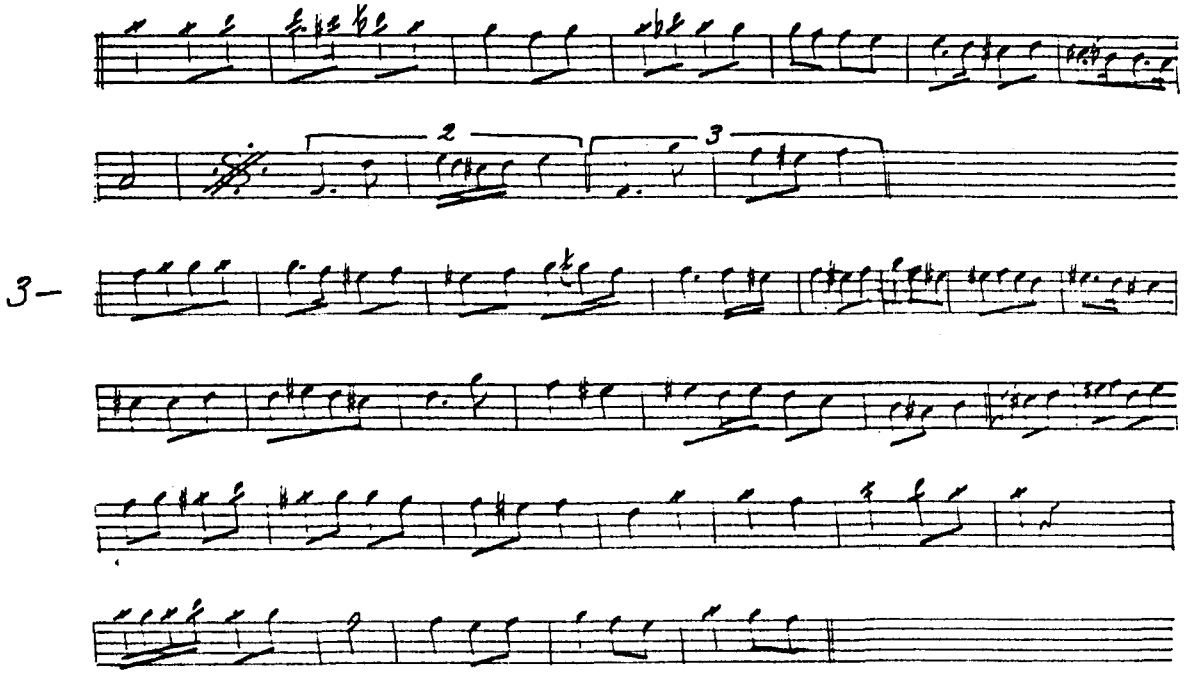
Devrikelir

Rahatülervah pissemi

Nîvâ Emin ef

Nb. 5

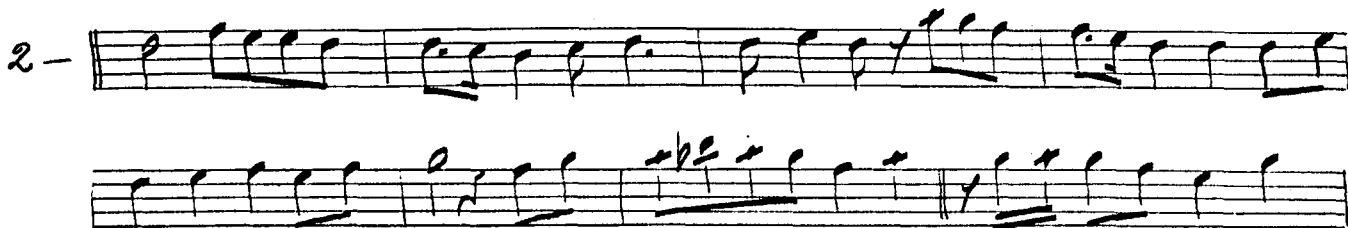
24
Cüneyd Kosal

Devrikeli

Lüzinak pesrevi

No. 3.

Nayzen Ömin
Dede m

Handwritten musical score for a piece in 4/4 time. The score consists of 12 staves. The first staff is marked with a double bar line and a repeat sign. The second staff has a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 4/4. The third staff is marked with a '3-' and a key signature change to one flat (Bb). The fourth staff has a key signature change to two flats (Bb, Eb). The fifth staff has a key signature change to two sharps (F#, C#). The sixth staff has a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 4/4. The seventh staff has a key signature change to one flat (Bb) and a time signature change to 4/4. The eighth staff has a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 4/4. The ninth staff has a key signature change to one flat (Bb) and a time signature change to 4/4. The tenth staff has a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 4/4. The eleventh staff has a key signature change to one flat (Bb) and a time signature change to 4/4. The twelfth staff has a key signature change to one sharp (F#) and a time signature change to 4/4. The score includes various musical notations such as notes, rests, and bar lines. There are also some handwritten annotations in Turkish, including 'karar' and '4-4-458'.

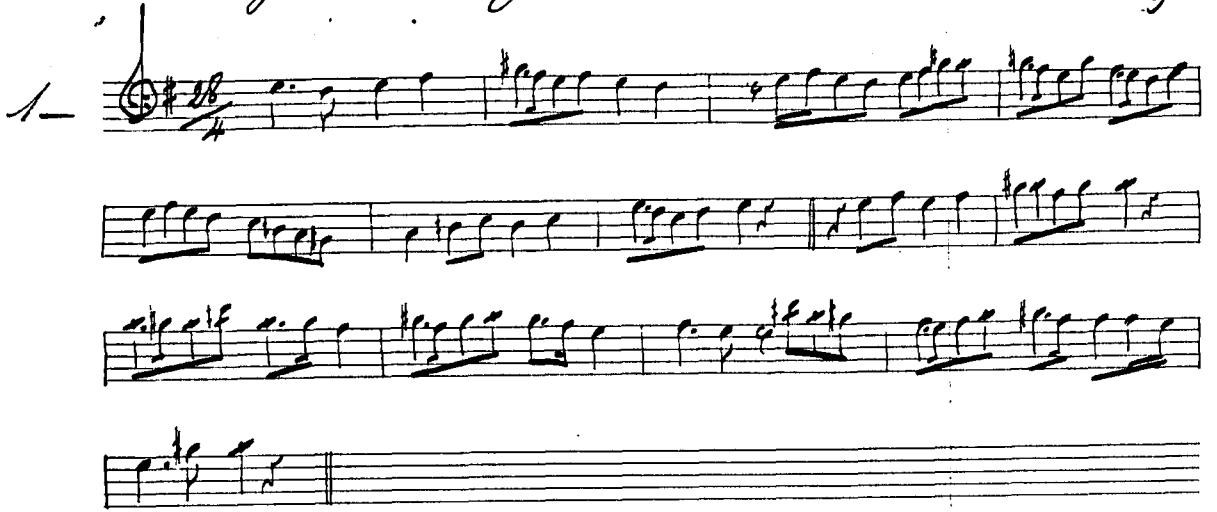
Handwritten signatures and text at the bottom of the page:

İ. Kütan
Ulmay
N. Hıy
R. Deyiş
R. F. ...

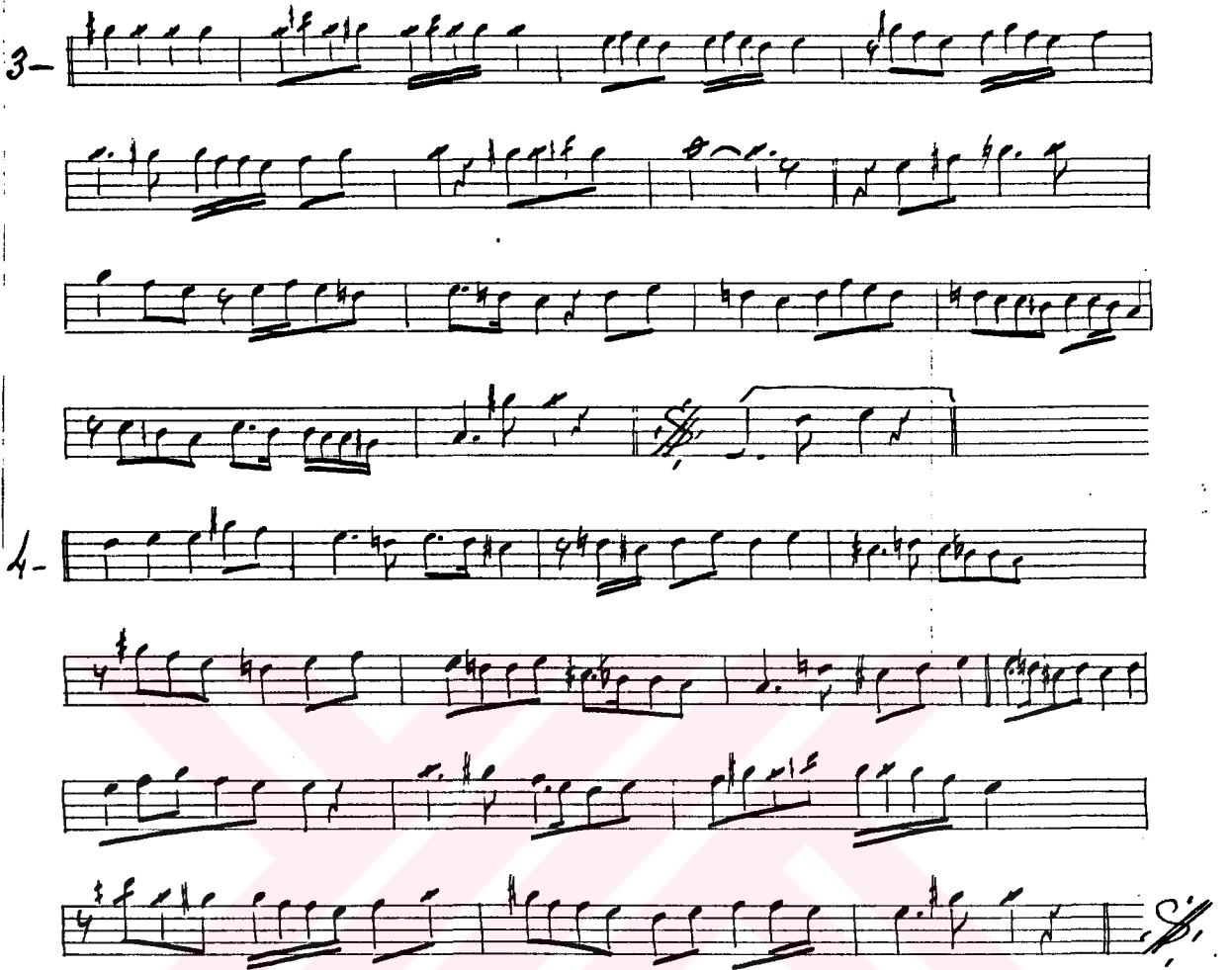
* Derr-i-kebiyr

Lüg-i-dil pistrevi/6

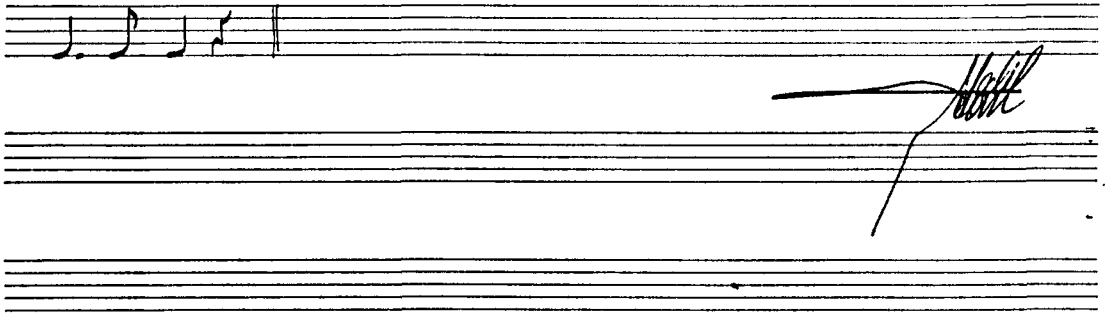
Najî Amin efendi
5

9-2-960 Kaydedildi.
S.K.

Karar

EK.B: HAT ÖRNEKLERİ

Emin Efendi'nin Celî sülûs istifi

Emin Efendi'nin celi sülüs istifi 1915 (1333 H.)

**EK.C: MEKTUPLAR ve LATİN ALFABESİNE
ÇEVİRİLERİ**

طراوت منبسطه قطعه طرازه و
روان و مستطبه باي و دره
طراوت منبسطه قطعه طرازه و
روان و مستطبه باي و دره

ماہنامہ سیدہ سیدہ، جلد ۱، شمارہ ۱، ۱۹۷۱ء، صفحہ ۱۱۲

[illegible]

A) E.D.'nin Dr.Emin Kılıçkale'ye Gönderdiği
Mektup ve Nota

**EK.C.1:Emin Efendi'nin Öğrencilerinden Dr.Emin Kılıçkale'ye
göndermiş olduğu mektubu (20 Nisan 1943)**

Huzuru Âlîlerine

Muhterem, Sultanım, Efendim

Epey zamandan beri müştakı olduğun keremnamelerini bu hafta zarfında yed-i (?) ihtiramatıma almakla mesrur ve mübahir oldum. Hakk-ı alilerine (?) perverde olunan muhabbet ve samimiyetin böylece tevali ve temadisini ez can-ü dil temenni ve arzu ederim....

Bu gün ile tamam iki aya yakındır tansiyon derdi ile esir-i firaşım. Bidayetde ziyade uyku ile gelen bu illeti Çörçöp Sami Bey'in Refikî Doktor Kemal Bey keşfederek ilaçlar verdi ve o zaman hakiki tansiyon 24 idi. Bir hap ve bir şurup ile bir iğne verdi. Bir müddet sonra Abdülkadir Bey gelerek o da Endolin ve Prostigmine (?) yi verdi ve Kemal Bey'in verdiği iğneyi bir gün ve kendisinin verdiği de ertesi gün yapılmasını ve diğer ilaçları da mümkün surette kullanmaklığımı tenbih ve izah (?) etti. Şimdiki halde bunları isti'mal ediyorum. Geçen hafta bizim Necmi Efendi geldi. Ve aleti getirdi lehü'lhamd 18 olduğunu söyledi. Bu da ilaçlardan görülen afiyet değil mi üstad? Cenab-ı Hak inşaallah aykırı zamanda tamamıyla afiyet ihsan eder de bu illetten kurtulmuş olurum. Sizin bu illete karşı kullandığınız son tedbir ve ilaçlarınızı bir reçeteye yazarak irsal buyuyursanız minnettar olurum.

Bolahenk Nuri Bey'in Karcıgar ve Buselik Ayini'nden başka elimde hiçbir şey kalmamıştır. Bu zatın birçok eserini yazmıştım. Yazılmak için alanların elinde kalmış ve iade etmemeleri yüzünden maalesef bu nefis eserlerden şimdiki halde mahrumum. Bizim Şadık Bey'e gelince bu zat geçen kurban bayramından bir hafta mukaddem duçar olduğu kalp hastalığımdan dolayı Rahmet-i Rahimine kavuşmuş bizleri dağdar-ı teesüf etmiştir. Artık mûsikî aleminde bu vadide taksim edecek ve okuyacak kimse kalmadı. Bu zatın karcıgar makamından olarak üstadane vücûda getirdiği şarkıyı zahr-ı mektuba dercettim. Diğer bir hüzzam şarkısını da bundan sonraki mektuba leffen takdim edeceğim. Taksime müteallik noksanları dahi tedricen tedrica yedimde mahfuz defterinize kayd edeceğimden hitamında nam-ı alinize göndereceğim.

Bu cihetten müsterih olmanızı rica eder ve ara sıra mektuplarınızla bu fakiri tatyip buyurmanızı beklerim. Zat-ı alillerinize ve Mehmet Ali Bey' e haseten selamlar eder ve gözlerinizden öperim.

Sultanım Efendim, 20 Nisan 1943

Çaker-i Bende-i Hazret-i Pir

Emin-i pür hata ve pür Taksir

İstanbul Tophane Türk Gücü Sokağı Numara 48

Emin Yazıcı

Refika-i senâderi dahi bilmukabele zatı âlîlerine selamlar ve hürmetler ettiği gibi aile -i muhteremelerine dahi her ikimiz arz-ı..... ve selamlar ederiz. Efendim, Zâtı alilerinde bulunmayan ve noksan kalan makamâtın bir fihristini lütfen gönderirseniz işi teshil etmiş olursunuz azizim. Bu hastalık için ne gibi tedabire tevessül edileceğini de bil etraf bildirilmesini dahi hassaten rica ederim sultanım.*

* Mektup 1942, Emin Dr.Emin Kılıçkale'ye,Gaziantep

[illegible]

1880

با حرفت و شجاعت :

[illegible]

B) Remzi Dede'nin E.D'nin Memuriyetteki Müdürü
Abdurrahman Bey'e Yazdığı Mektup

EK.C.2:Remzi Dede'den Hafız Abdurrahman Bey'e
gönderilen mektup

28 Recep h.1340

(Günümüz alfabesiyle yazılışı)

Mevlevihanelerin faaliyette olduğu o devirde, muhtelif dergahlardaki ayinlerin icrasında Nayi Emin Dede'nin bulunması bilhassa arzu edilirdi.

Mesela, Üsküdar Mevlevihanesinde yapılacak bir ayine iştiraki için onun, hattatı bulunduğu Erkân-ı Harbiyye Harita Dairesinin Reisi Kaymakam Abdurrahman Bey'e Üsküdar Mevlevihanesi Şeyhi Kayseri'li meşhur âlim, şair ve edip Ahmet Remzi Dede'nin yazdığı mektubu (ki bu mektubun aslından yapılan fotokopisini bir önceki sahifede görmekteyiz) ve cevabını, her iki manasıyla da bir edep numunesi olarak burada belirtmek istedik.

Mektup şu şekilde başlıyor;

" Bedr-i âsuman-ı irfan, Kaimmakam Hafız Abdurrahman Bey Efendi Hazretlerine ,

Niyaz-ı Dervişanedir:

Sâye-i feyz-sermaye-i Şems-i Mevlânâ Kuddise sırrihûla'la, sipihr-i Üsküdar'a da, pertevbahşa olmak takdır-i Azızü Alım iktizasından imişki, önümüzdeki Cumartesi günü, (ki buradan anlaşıldığı üzere Eskiden Cumartesi resmi dairelerin açık olduğu ortaya çıkıyor. Emin Efendi'de dolayısıyla çalışmakta) hâdimi bulunduğum Mevlevihanede "Ayin-i bihîn-i Mevlevi" icrası takarrür etmiştir. Razaşınayı felek-i devvar olan zat-ı ulviyyet sematlarının da tekyemizi teşrifleri istirhamına, bir peyk-i nuranı olarak, maiyyet-i aliyyeleri erkanından, Galata Dergâh-ı Şerifi Sernayısı Emin Efendi bendelerine, o gün ruhsat ve Üsküdar'a azimetlerine emir î'ta buyrulmasını istirham eylerim efendim. Baki es'adekümullahı fiddareyn"

28 Recep-ülmüreccep 1340 Postnişin-i Mevlevi, der Üsküdar Ahmet Remzi."

(Bu mektubu Remzi Dede bizzat Emin Efendi eliyle Hafız Abdurrahman Bey'e gönderiyor. Mektubu okuyan Abdurrahman bey aynı mektubun altına cevap olarak şunları yazarak Emin Efendi'yle tekrar Remzi Dede'ye gönderiyor. O'nun cevabı da şöyledir:)

"Ya Hazret-i Üstad"

"Emrüküm ferman ve selâmüküm ihsan, mantukunca, Emin Efendi biraderimiz, yalnız bir Cumartesi için değil, fî maba'd, diğer bilcümle Cumartesi günleri için dahi, mezundur. Feyz-i ruhanîlerinden müstefid olmak üzere, yevm-i mezkûrda, ispat-ı vücudu, bir ni'met-i ilâhiyye gibi telâkki eder ve pek muhterem ellerinizden öperim efendim hazretleri."*

El Fakir Bende

Abdurrahman

29. Mart.338

* Mektup 28.Recep h.1340, Orhan Nasuhioğlu özel koleksiyonundan.

مغفوره عابدین

مقدم انج

۱. سبب تألیف: قایمید مؤرخ اتفاقاً در ملاحظه این عمل ادب و صوفیت
 قلبیه در بیان منقذیه عارفان دیرم سابقه ایست در علم . برکنه
 بولیسیر و معاصرتیله مغفرتیاب اولیور که کتاب سرور و سادایانکم
 بصورت مروتکاری عجایب قایم شکرانهای ایفاء لایحه بر سوز عمریه مقدر
 در نتیجه در این طبع باید ایورم . صحت مروت و کجته بد قیقه بر مروت موفقی
 در کار ادب و عارفان و هوادارله بریانی ارز و مقصیده عزیز دده بر مروت
 عتاده ساز سحرین زیره ذریه و تقویم ایورم سلفانم | سبب تألیف
 حاکم در این مغفرت
 امیر یزید و بر تقصیر

EK.C:3. Neyzen Emin Efendi'nin

kime yazmış olduğu belli olmayan mektubu (25 Şubat 1942)

"Huzur-u Âlîlerine

Muhterem Efendim

25 .Şubat. 1942 tarihiyle müverrah iltifatnamenizi mütalaa ile hasıl olan memnuniyet-i kalbiye-i dervişanemi tarifden acizim desem mübalağa etmiş olmam. Birlikte bulunuyor ve müsahabetinizle mefharet-yab olunuyor gibi iktisab-ı sürur ve şadi eylediğim bu suret-i mürüvvetkar-i hicabiye karşı şükranımı ifaya layık bir söz temhidine muktedir olamadığımı da maal hicabe beyan ederim. Mebhas-ı müvedded ve muhabbetde pek kıymetli bir mevki tutacağı derkar olan muhaberatımızın vücuhlarla cereyanını arzu maksadıyla Aziz Dede merhumun Uşşak Saz Semaisini zire derç ve takdim eylerim Sultanım.*

27.Şubat.1942

Çaker-i bende-i Hazret-i Pîr

Emin-i pür hata ve pür taksîr "

* Emin Efendi'nin bu mektubu Hicabi Fıratlı adındaki öğrencilerinden birine gönderdiği zannedilmektedir.Kime yazdığı belli değildir. Emin Efendi mektubun hemen yanına Merhum Aziz Dede'nin Uşşak Saz Semaisini Hamparsum notasıyla kesik uç kalemle yazmıştır. Bu mektubun ve Peşrevin orjinalinden aslına uygun fotokopisi ilişiktir.

Mektubun aslı Niyazi Sayın hocamızın özel koleksiyonundadır. Ocak 1990.

EK.D: FOTOĞRAFLAR

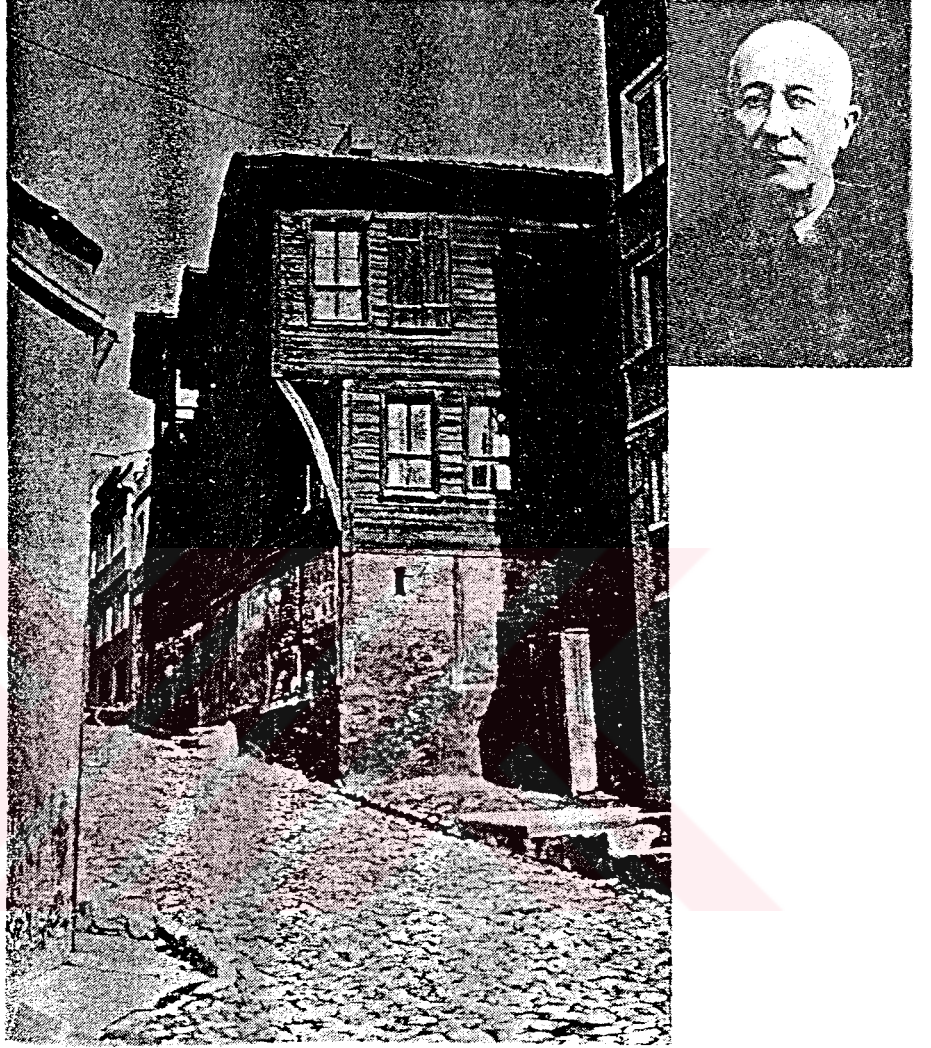
Neyzen Emin (Dede) Efendi Tophane'deki Evinde

**Emin Efendinin Öğrencisi Dr.Emin Kılıçkale ile
Emin Efendi'nin Evinde**

Neyzen Emin Efendi'nin Öğrencisi Mesut Parker
Emin Dede'nin Sikke, Hırka ve Ney'i ile çektiirdiği fotoğraf

Neyzen Emin Efendinin Tophanede'ki Evi

Emin Dede Aşıyanın'da

(sağında Edip Mithad Bahari, solunda Neyzen Şücaaddin Beyler)

**Öğrencisi Dr.Emin Kılıçkale ile Tophane'deki Evinde
Gaziantep Meydan Evinden**

ÖZGEÇMİŞ

23 Mart 1964 yılında Gaziantep'te doğdu. İlk ve ortaokul tahsilini burada tamamladı. Lise eğitimini de yine bu şehirde, Gaziantep Lisesi'nde tamamladı. Bu arada lise son sınıfta iken ilk ciddi mûsikî derslerine Gaziantep Mûsikî Cemiyeti'nde başladı. 1984 yılında Dicle Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünü kazandı. Burada eğitime başladı. Fakat aynı sene mûsikî tahsili yapmak hevesi ile eğitimini yarıda bırakarak, bu okuldan ayrıldı. 1985 yılında İ.T.Ü. Türk Mûsikîsi Devlet Konservatuari'nin sınavlarına girdi ve kazandı. Beş yıl süren konservatuar tahsilini 1990 yılında tamamladı. Aynı yıl İ.T.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün Türk San'at Mûsikîsi alanında yüksek lisans yapmaya hak kazandı. Halen T.C. Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Tarihî Türk Müziği Topluluğu'nda ses sanatçısı olarak görev yapmakta olup, yüksek lisans öğrenimine devam etmektedir.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ